ԽԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5490 16/29 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1904 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 12 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1321 ԽԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5490

درعلیه غلطه‌ده ﴿ آره‌وه‌لك ﴾ غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամաճեօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK"
Galata, Constantinople

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով։
Նեղակաճ Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն։

20 ՓԱՐԱ 20

ՕՂԻԻ ՏԵՂ ՍՈՒՐՃ

Ինչպէս շատ բաներու, նոյնպէս ջուրին արտաքին տեսքէն խաբուելու չէ բնաւ։ Արդարեւ, հակառակ իրեն ընկերացող ածականին «սեւ ջուրը», որ սուրճին ռամկական անունն է, «ճերմակ ջուրէն» օղիէն, նախադասելի է շատ մը տեսակէտներով, որոնց մէջը առողջապահական տեսակէտը աչքառու դիրք մը կը բանէ անշուշտ։

Աշխարհային իրերու մէջ բացարձակը գոյութիւն չունի. ուստի ճանչնալով հանդերձ սուրճին ալ ինչ ինչ վնասակար հանգամանքները, մանաւանդ երբ չափազանց սովորութեան մը առարկայ կը դառնայ, պիտի յանձնարարենք անոր գործածութիւնը իբր հակակշիռ մեծագոյն չարիքի մը՝ այսինքն օղիի վարժութեան։

Անձնական փորձառութիւններս ալ չապացուցանե՞ր թէ ո եւ է գործնական օգուտ մը չի ծագիր չարիք մը մատնանշելէ, երբ միեւնոյն ատեն անոր դարմանն ալ ցոյց չի տրուիր, նման բժիշկի մը որ հիւանդութեան մը քիչ շատ ստոյգ ախտանիշները գտնելէ կամ լաւ եւս գտնել կարծելէ վերջը, երկու թեւը կապած կը նստի հիւանդին անկողնին մօտ, պատշաճ դարմանի մը մասին տալիք խորհուրդներուն մէջ անճարակ։

⁂

Հասկէ կը տեսնեմ դէմքի այն ծամածռութիւնները եւ հեգնական ժպիտը որ «օղիի տեղ սուրճ»ի միամիտ խորհուրդը տպաւորաբար պիտի յառաջ բերէ մաստիքայի եւ տիզի երկու սեւէ սիրահարներու քով։

Բայց ի՞նչ փոյթ. չէ՞ մի որ շատ մը օգտակար դեղեր ալ, առնուած ատեններին, կրնան հիւանդին դէմքին վրայ ծամածռութիւններ կամ շուրթերուն վրայ թերահաւատութեան ժպիտը գոյացնել։ Այդ բանը կրնա՞յ արգելք մը նկատուիլ ազդու եւ օգտակար դեղի մը յանձնարարման կամ չէզոքացնել անոր բուժիչ զօրութիւնը։

Ամէն կերպով իրաւունք ունինք կարծելու որ սուրճին օգուտը այս մասին անհերքելի է։ Արդարեւ քննենք անգամ մը այն պատճառները որոնց շնորհիւ ոգելից ըմպելիներու գործածութիւնը հսկայաքայլ կը յառաջդիմէ քաղաքակիրթ կեդրոններու մէջ, ուր անիկա ընկերաբանական մեծ աղէտ մը կը ներկայացնէ, մարդկային ցեղին թէ՛ ֆիզիքական, թէ՛ բարոյական եւ թէ՛ անտեսական անկման տեսակէտով։

⁂

Մարդկային ընկերութեան եւ քաղաքակրթութեան յարաճուն ծաւալման հետեւանօք, կեանքի պայքարը այնքան դըժուարացած է այսօր ամենուրեք որ քաղաքակիրթ մարդկութիւնը նախապատմական դարերու մէջ ապրող եւ իր կեանքը վիթխարի թշնամիներու դէմ պաշտպանելու հարկին մէջ գտնուող նախամարդուն կրած ֆիզիքական տագնապներուն հաւասար բարոյական տառապանքներու ենթակայ է։

Ընկերական այդ յոգնեցուցիչ ըմբշամարտն է որ առօրեայ ընդհարումներով կը խանգարէ ջղային դրութիւնը, որուն վրայ ջլատիչ ազդեցութիւններ կ'ընեն նոյն իսկ քաղաքակրթեալ մարդուն իբր ժամանց եւ զբօսանք հաստատած սովորութիւնները, ինչպէս երեկոյթ, թատրոն, պարահանդէս, ճամբորդութիւն, ընթերցանութիւն եւն. եւն.։

Ահա քաղաքակրթութեան ջղային դրութեան վրայ գործած այդ աւերիչ ազդեցութիւնն է որ մարդիկ կը կարծեն անհետացնել, ոգելից ըմպելիներու գործածութեամբ։ Այո՛, ալքոլը կ'ոգեւորէ եւ նոր ոյժեր կուտայ հոգեկան ու ֆիզիքական խոնջէնքներով պարտասած մարդուն, բայց այդ ոգեւորումը ո՛չ միայն վաղանցուկ է այլ նաեւ պատճառած արուեստական կենդանութեան կրկնապատիկ ուժասպառութեան մը առիթ կուտայ քիչ վերջը։ Իրաւ է որ երբ ոգելից ըմպելիներու սովորութիւնը մոլութիւն մը կը դառնայ, անոր օգտակարական կարծեցեալ նպատակին կը միանայ նաեւ հաճոյքի իրական զգացում մը որ բոլոր մոլութեանց յատուկ է դժբաղդաբար, բայց երբ բուն նպատակը, ջղային պարտասած դրութիւնը կազդուրելու անհերքելի պէտքը, կարելի ըլլայ գոհացնել աւելի բանաւոր կերպով մը, այսինքն սուրճի գործածութեամբ, այն ատեն ալքոլամոլութեան ճարակման սկզբնական պատճառը մէջտեղէն վերցուած կ'ըլլայ։

Արդարեւ սուրճը այնպիսի տարրերէ կը բաղկանայ ընդ որս caféine, որ անոր չափաւոր գործածութեամբը կարելի է ջղային դրութիւնը կազդուրելու բնական պէտքը գոհացնել եւ մեր ընկերութեան մէջ տխուր աւերներ գործող օղիի հաստատուած ունակութիւնը արմատախիլ ընել։

⁂

Բարիզի մէջ սուրճի գործածութիւնը առաջին անգամ, Մկրտիչ անուն Հայ մը ներմուծեց եւ քիչ վերջը դարձեալ Լուսաւորչայ զաւակ մըն էր, Գրիգոր անունով, որ հռչակաւոր սրճարան մը հաստատեց Լոյս Բազաքին մէջ։

Ուրեմն «օղիի տեղ սուրճ»ի քարոզութեան վարդապետ եւ աշակերտ ըլլալը իր զանազան օգուտներուն հետ տոհմասիրական պարտականութեան մը կիրառման հրապոյրն ալ կ'ընծայէ ամէնուս համար։

⁂

Օղիի ժամուն գաւաթ մը սուրճ խմելով նախամեծար պէտք չէ՞ սեպել ստամոքսի փոքր նեղութիւն մը եւ անախորժութիւն ունենալ այն ֆիզիքական, բարոյական եւ անտեսական փճացումներէն, որոնց պիտի ենթարկենք մեզ եւ մեր սերունդը սուրճի տեղ օղի գործածելով։ Լեարդի cancer-ը որ անբուժելի է եւ Եւրոպիոյ գործաւոր դասակարգին հարիւրին 50ը գերեզման կ'առաջնորդէ, անօթի փորանց ալքոլ խմելու սովորութենէն ծագում կ'առնէ։ Մտաւորական, հոգեբանական եւ ֆիզիքական խել մը տըխուր ախտեր, ոճրագործական ձգտումներ եւ կեանքի պայքարին հանդէպ թուլացումներ բոլորն ալ ալքոլամոլութեան կը պարտինք։

⁂

Փոքր անախորժութիւն մը, կարծեմ, մեծ չարիք մը չէ, ընդհակառակը՝ այդ կարգի անձանց համար որոնց տխուր ունակութիւնը, որ արդէն ախորժակի մեծագոյն թշնամին է, նոյն իսկ չափաւոր ախորժակ մը գոհացնելու համար հարկ եղած նիւթական բարիքները համարելու ֆիզիքական ու բարոյական կորովէն կը զրկէ զիրենք։

Եւ յետոյ, ալքոլամոլութիւնը որ սրճարաններէն դուրս ալ, նոյն իսկ ընտանեկան յարկերու տակ, օղիի ափսէին շուրջը, այր եւ կին, ծեր ու տղայ, դուռ դըրացին կը հաւաքէ, այդ տեսքով հանդարտ սա՛կայն ճիւաղային հեղուկին, ալքոլին, արձակած գոլորշիներուն հետ հայ երդիքին յատուկ խել մը նահապետական սուրբ ու պատուական բարքերն ալ յօդս կը ցնդեցնէ։ Ուստի բնաւ մի քաշուիք, հայ տանտէրներ ու տանտիկիններ, երբ օղիի ժամուն, ըստ սովորութեան, դուռ դըրացին ձեր դուռը տափ առնէ, փոխանակ օղիի ափսէին, հրամցուցէք անոնց գաֆէի ափսէն, սա մեր ծանօթ «սեւ ջուրը» որ սակայն ճերմակ երես պիտի պահէ ձեր ընտանեկան պատիւը եւ «ճերմակ ջուրին» պատճառած սեւ աղէտներէն զերծ պիտի պահէ Լուսաւորչայ լոյս յարկերը։

Զ. Ե.

ՈՒՇԱԳՐԱՒ ԴԵՄՔԵՐ

ԱՏԻԼ

Այս տողերը ծածկանուն՝ին տակ, ո՛րքան համեստ՝ նո՛յնքան խղճամիտ բանահաւաք մը ճանչցանք նախ։ Սկսնակի թարգմանութիւններուն համար՝ ընտրած էր, ուրեմն, ուղեգիծ մը, որ թէեւ շատ դիւրամատչելի համարուած է մեր մէջ, այլ իրականօրէն շատ բեղուն ու բարդ կնճռոտութիւններով լեցուն է, եւ յաճախ՝ չըսենք մանրադիտական ճշմարտութեան, գէթ անթերի խստապահանջութեան կը կարօտի, իր սպասած նպատակին յանգելու համար։ Տակաւին կարելի չէ՛ եղած, այս սկզբունքը հաստատօրէն հասկնալի դարձնել բոլոր անոնց, որոնք բանասիրական ատաղձներով հարուստ գաւառային բազմաթիւ անկիւններէն գրչի խաղկատակներով միայն քերթած են աւանդութիւններու անծանօթ գանձերը, եւ անձնական ձեւացեղծումներով անարժէք դարձած՝ անյարիր բեկորներ միայն հասցուցեր են օրուան մամուլին։ Ռամկութիւնը կը ծաղրէ արդէն, այս տեսակ նիւթերով զբաղողները, կ'արհամարհէ զանոնք, ու նո՛յն իսկ քամահրանքի բաժին մը կը հանէ ա՛յն թերթին՝ որ հէքեաթի մը կամ ժողովրդական բանահիւսութեան մը տեղ տուած է շատ հեղ։ Ա՛յս պատճառով է որ, գրականութեան ամէնէն արդիւնաւոր ու շահեկան այս ճիւղը, բանահաւաքութիւնը, դատապարտուած է դառնալու աղբիւր մը անվերջ սխալներու, խեղաթիւրումներու եւ անհերքելի քմայքներու, որովհետեւ արուեստէն դո՛ւրս, սոսկ ձափրտուքի մարմաջէն պասքող գրչոց աշակերտներու ձեռքը մնացած է ան։

Բնականօրէն, լրագրութիւնն ալ, խիստ նեղ եւ անկիւններ յատկացուցած է անոր. եւ տարին ամբողջ տեղացող յորդառատ թարգմանութեանց հեղեղին հետ՝ հազիւ կը հանդիպինք բնիկ կեանքէ քաղուած հարազատ հատուածներու, եւ ասանք ալ՝ լոկ իբրեւ պէսպիսութիւն։ Իմ կարծիքով, սակայն, չա՛տ աւելի լաւ պիտի ըլլար, եթէ գէթ առ այժմ խափանուած ըլլար այդ բաժինն ալ, կամ աւելի ճիւղը, բնա՛ւ գոյութիւն ունեցած չըլլար, սկիզբէն ի վեր։ Այսպիսով, ազգագրութիւնն ու բանասիրութիւնը զերծ պիտի ըլլային երեւակայելիք բոլոր մոլորումներէն ու շինծու վաւերանիւթերու անճշդութիւններէն։ Ամէն բանէ առաջ, անհրաժեշտ էր արմատացնել սա՛ համոզումը, թէ բանահաւաքը գիտունին գործակի՛ցը պիտի ըլլայ. եւ այլազան միջավայրերէ մատակարարուող բազմադիմի ատաղձներու ամբողջութեան վրայ կը ձեւուին գիտական հետազօտութեանց յատակագիծները։ Այս բանին համար՝ տարիներ պէտք էին, դեռ երբեք չձեռնարկուած ռամկական նիւթերու պրպտումին։ Եւ առա՛նց այդ սկզբնաւորութեան, այսօր բաբելոնական խառնակութիւն մը միայն ունինք, իբրեւ նիւթ բանասիրութեան եւ ազգագրութեան, հակասութիւններու, գրական ոճերերու անհատնում թոհ ու բոհ մը, ուր արժէքաւոր արտադրութիւններու ցանցառ կէտկիտումը կը փճանայ, կը խեղդուի բոլորովին, ու վաղուան հետազօտիչին ոչի՛նչ կը մնայ, եթէ ո՛չ շըւարում կամ մոլորում։ Մինչդեռ, հա՛րկ էր շեշտել, թէ աւելի զարգացած գրականութեանց մէջ, անհամեմատօրէն լայն ու մեթոտաւոր աշխատութեան առարկայ դարձած է տոհմային դպրութիւնը, եւ է՛ն պատկառելի գրագէտներուն ստուարահատոր երկերը՝ հին աւանդութիւններու, հէքեաթներու եւ նկարագրութիւններու խտացումն են շատ անգամ։ Թող թէ կան շատեր ալ, որոնք միայն այդ ճիւղին կը պարտին իրենց գրագիտական բովանդակ հռչակն իսկ.— վկայ՝ փափկախօս Անտէրսըն, իր բոլոր նմաններուն հետ։

Ատիլի դիմանկարին առիթով, ու զայն դեռ չամբողջացուցած, այն հակիրճ խորհրդածութիւնները հա՛րկ էին, ճշգրիտ կերպով սահմանելու համար՝ արժէքը ա՛յն եռամեայ բացառիկ փակագծին, որ միակը կը մնայ մեր լրագրութեան մէջ։ Քանի մը տարի առաջ Պոլսոյ մէջ հրատարակուած Բիւրակնին է որ կ'ակնարկեմ. իբրեւ ազգագրական շաբաթաթերթ, առաջինն ու վերջինը եղաւ ան մեր մէջ, ամբողջ երե՛ք տարի, հաղորդելով էջեր արձանագրելով ժողովրդային երգերու, առածներու եւ հէքեաթներու հաւաքումին։ Անոր հրատարակումէն առաջ, եթէ ճանչցուած ըլլար բանահաւաքութեան ծանրակշիռ իսկութիւնը, այդ ստուար հաւաքածոները թանկագին գանձարաններ պիտի նկատուէին գիտական միտքերու ձեռքին մէջ։ Բայց ընդհակառակը, բոլորովին տարբեր պայմաններու մէջ՝ գրչի դաժնիկ զբօսանքի մը ըմբռնումով ողջունուեցաւ ձեռնարկը, եւ այդ նոր ասպարէզին մէջ, սկսնակ մտածողներու հօտանք մը՝ ծայր տուաւ, չլսուած անկիւններէ դուրս գալով։ Ստորագրութիւննին տպագրուած տեսնելու մարմաջէն մղուած, գիւղի կալերուն եզերքը քնացող խեղճուկ վարժապետէն սկսելով՝ մինչեւ այսինչ աւանին ժամկոչը, գրիչնին ձեռք առին, ու լըրճեցին, աղարտեցին բոլոր այն տեղական աւանդութիւնները, զորս լսած ըլլային, եւ որոնցմէ ոմանք —ուշադի՛ր եղէք— չվարանեցա՛ն իրենց մտքի վիժումները կլլեցնել, իբրեւ հաւաքոյթ ներկայացնելով շինծու եւ ափեղցփեղ ձափռտուքներ։

Այսպէսով, գործը հասաւ վատթարութեան ա՛յն սահմաններուն, որոնք շեշտեցինք վերը։ Ի՞նչ կրնար ընել թերթին վարիչը. ամէ՛ն գաւառի լեզուէն ու բարքերուն մէկանց հմտանալու հրաշքը կրնա՞ր գործել, խիստ քոնթրոլի մը ենթարկելու համար՝ հարիւրաւոր անկիւններէ տեղացող հաւաքոյթները։ Հետեւաբար ի՞նչ պիտի ծառայէին չհասկցուած գրական ձեռնարկի մը այդ անվաւեր արդիւնքները։ «Անխելքը՝ քար մը ձգեց հորը. տասը խելացի չկրցան զայն հանել հորէն»։ Ի՞նչ հարկ երկարել։

Ահա՛ այս խառնիճաղանճ եռուզեռումի շրջաններուն էր որ կը զգայինք Ատիլի գոյութիւնը։ Իր առաջին քայլերն իսկ կնքուած գիտակցութեան մը հաստատուն յառաջաբանը կը զոդեցին. ու մենք հետաքրքրուեցանք գրական այդ նորեկին ինքնութիւնովը, որ ա՛յնքան զգոյշ ու խըղճամիտ հպումով՝ հին աւանդութեանց անեղծ պատառիկներ կը նետէր այն միեւնոյն սեղանին վրայ, որուն բուն դերը ըմբռնող ցանցառ դէմքերէն էր ի՛նքն ալ։

Բնակավայրով դրացի ենք եղեր. վերջէն գիտցանք, երբ պատահական հանդիպումով մը, անձնապէս ալ տեսակցելու հաճոյքը կը վայելէինք։

Աշխոյժ ու կորովի երիտասարդ մը, բնիկ Բալուէն, ու դեռ նոր աւարտած Խարբերդի Ամերիկեան գոլէճին ընթացքը։ Նկարագրով ու բնական խառնուածքով, սակայն, այդ կարգի յարկերէ դուրս եկող սովորական աւարտականներէն շատ տարբեր ինքնուրոյն դիրք մը գրաւել սկսած էր արդէն։ Գրականին հետ դրականը։ Այս սկզբունքին անթերի ժառանգորդն էր արդէն, որուն օրըստօրէական բեղմնաւոր ինքնաշխատութիւններն ալ այս կրկնաճիւղ իտէալին իրականացումը կը հետապնդէին, հաստատօրէն։ Իբրեւ գործնական ապացոյց մը՝ կը բաւէ յիշել թէ անուշ աւանդավէպերու նրբալար հիւսուածքին մէջ, այնքան բանաստեղծական խանդանքներ ծորող նրբախօս Ատիլը քաջահմուտ ուսուցիչ մըն էր նաեւ մաթեմաթիքի ճիւղերուն։ Թերեւս հեռուէն զարմացած միայն՝ անոր մէջ, այս պարագան. բայց առաջին տեսակցութեամբ ամէն ինչ պարզուեցաւ. սրամիտ, համակրելի էր, բայց լուրջ, ծանրախոհ, միանգամայն հիւթեղ խօսակցութիւն մը ունէր, վաւերական [illegible] լծորդուած, սակայն կարճ այնքան՝ որուն նմանը չէինք տեսած իր տարեկից ո՛ եւ է մէկուն կողմէ. ժամանցի առ ի սէր ըսուածը չէր ըմբռներ, «սիրտ չունէր» — իր խօսքով — համակերպելու՝ խօսուածքի ա՛յն տեսակ խառնակոյտներուն, որոնց վրայ հոգի կուտան շատեր։

Հմտութեան կուռ ու յարաճուն պաշարներով ակօսած՝ ու նկարագրի ա՛յսպիսի ազնուական յատկանիշներու վրայ խարսխուած միտք մը, բնականօրէն բարձրացում նո՛յնքան ապահով ցոյցեր պիտի ներշնչէր։ Դժուար չէր հեռուէն առաջին քայլափոխներուն, այդպէս քննողաբար գուշակելու համար, իսկապէս գրագէտի համբաւով նուիրագործուած։ Եւ ստուգիւ, սկսնակ բանահաւաքը, որ կշռադատ զգուշաւորութեամբ, կը պրպտէր ու կը դասաւորէր հնութեան վաւերանիւթերը, տակաւին չլքած իր այդ արժէքաւոր զբաղումները, սկսաւ պահ պահ ձեռք առնել անշուշտ՝ դատափետումի սուր նշդրակն ալ, ու խիստ մեթոտիկ կանոնաւորութեամբ մը հրատարակեց երկար շարքը բոլոր այն քննադատական յօդուածներուն, որոնք իր թանկագին հաւաքոյթներուն նման միեւնոյն կարեւորութեան մը վիճակուած պիտի ըլլան։ Ատոնցմով, Ատիլ կը խլէր, դուրս կը բերէր փտութեան ու նեխումի երկարամեայ դրուագները, ի՛ր իսկ կրթութեան օրրանն եղող Գոլէճին ներսէն՝. ի՛նչ որ փաստ մը աւելի կը նկատուի, անկեղծ ինքնութեան ի նպաստ։ Շատ աւելի արդիւնաւոր դեր մը կատարելու կարելիութիւնը կը շեշտէր ան, մի առ մի ցոյց կուտար մակերեւութային զօս խաւերը, որոնց մէջ կը լճացուէր, կը խեղդուէր կրթական յուսացուած ուռճացումը ու կը պահանջէր՝ զայն մաքրել այդ ախտաւոր կեղեւանքներէն։ Նոյնպէս ո՛չ նուազ ուշագրաւ էին Ատիլի այժմէական ուրիշ կարգ մը քննական տեսութիւնները, որոնցմով կը հերձուածէր այս կամ այն հնօրեայ բարեգործական հաստատութեան դատապարտելի կողմերը։ Զափուած ձեւուած ու համոզիչ ուղղութիւն ունէին իր քննադատականներն ալ, ու տեղ տեղ ցայտնուող եանքիական երգիծանքներն իսկ՝ իբրեւ համեմ խառնուած՝ շատ հեռու կը մնային շաղակրատութեան սահմաններէն, այլ նոր հրապոյր մը կը զուգորդէին ազնուական դատողութեան մը արտայայտութիւններուն։

Հազիւ տարի մը սահած էր գրական կեանքին սկզբնաւորութենէն ի վեր. Թարգմանութեանց ու մասնակի հեղինակութեանց նոյնքան փայլուն ու խնամքոտ նմոյշներ տեսնել սկսանք, Ատիլի ստորագրութեան վերեւ։ Ատոնց ամբողջութենէն սա՛կ իբրեւ օրինակ՝ յիշենք մէկ կարեւոր կենսագրականը, ո՛րքան ընդարձակ ու մանրախոյզ, ա՛յնքան ծաւալուն, հիւթաւետ ու թելադրիչ։ Ատիլ, իր ինքնայատուկ, խիղախ ու ջղուտ ոճով, արժանաւոր դէմքի մը յիշատակը կը յաւերժացնէր այդ յօդուածներուն մէջ, կը ջախջախէր, մէկ կողմ կը նետէր՝ անոր անունին շուրջ պտտող ռամկական բորբոսած նախապաշարումներու ամբարտակները, եւ զայն կը հաստատէր յարգանքի բարձր պատուանդանին վրայ։ Իսկ իր թարգմանութիւններէն, որոնց մէջ երկարաշունչ ու փնտռուած կտորներ ալ չեն պակսիր, վեր առնենք յատկապէս ա՛յն գողտրիկ քերթուածը. Պեն-Մոյր, որ ինքնին բաւական եղած է ակադեմական մրցանակ մը տիրացնելու իր հեղինակը. Մասիսի մէջ երեւցաւ այդ հոգեհեղ հատուածին հմայիչ հայացումը, Ա. Ծածկանունով։

Ինչպէս կը տեսնուի, այն տողերուն սկիզբէն սկսեալ՝ զանց կ'ընենք ամէն անձնական մանրամասնութիւն, որ այլապէս շահեկան կրնար նկատուիլ, եւ ընթերցողին թողլով խորհրդածութեան մեկնակէտերը, մենք մի առ մի կը շեշտենք յաջողութեան բոլոր այն ակնառու հանգրուանները, ուր՝ անձ մը անյուսալիօրէն արագ առաջացումը կը բեղմնաւորէր։ Օրինակելի յատկանիշներ կը խտանան այս ամբողջին մէջ, զորս նոր սերունդին ուշադրութեան կը ներկայացնենք մաս առ մաս։

Ուստի ամփոփելով, կրնանք եզրակացնել թէ իբրեւ բանահաւաք, թարգմանիչ ու գրագէտ միանգամայն, Ատիլի ինքնութիւնը լաւագոյն տիպարներէն կրնայ համարուիլ՝ գրական հրապարակը խճողող մեր բազմաթիւ ամաթէօրներուն համար, որոնցմէ շատեր՝ ինքնուրոյն տեղ մը գրաւելու անհնար մարմաջին մղումէն մտահոգուած՝ կը զարմանան թէ ինչո՞ւ յուսախաբութիւն միայն կ'ըլլայ իրենց բաժինը, յաջողութեան հեւասպառ հետապնդումներէն յետոյ։ Կարծեցեալ առեղծուածն ինքնին կը լուծուի, երբ պզտիկ զուգակշիռ մը փորձէն՝ իրենց շինծու ծեքծեքումներուն եւ Ատիլի ու իր նմաններուն հաշուուած, անյողդողդ ընթացքին միջեւ։ Ու բանն իր կէսը ձգած չըլլալու համար, աւելցնենք նաեւ թէ Ատիլ, բառին բուն նշանակութեամբ իսկապէս գրագէտ ճանչցուելու համար, բնա՛ւ պէտքը չզգաց բառերու եւ ոճերու այն բռնազբօսիկ խեղկատակութիւններուն, ուրիշին ըսածքին անպատճառ տարբեր բան մը չըսելու անիմաստ ճիգին, որ վերջերս վարակիչ մոլութեան մը չափազանցութեամբ հասած է այլ եւս, լրագրութեան մէջ։ Մեր խեղճ աշխարհաբարը չարչարելու եւ խաչելու պէտքը չունեցաւ Ատիլ. իր հմտութիւնն ու անսպառ սրամտութիւնը թուղթին յանձնելու համար՝ ո՛չ պէտք եղաւ բառերը պտկեցնել, ո՛չ ալ գերազանցօրէն նրբաճաշակ դարձուածքները։ Անկեղծօրէն գրեց՝ ի՛նչ որ կը մտածէր, եւ գրեց ա՛յնպէս՝ ինչպէս որ կը մտածէր։ Ահա՛ իր իսկապաշտութիւնը, զոր կարելի է ընդհանրացնել ամէնուն ալ.— «ո՛րչափ մարդ՝ ա՛յնչափ ոճ»։ Բայց այն բոլոր ճիգերը, ուր [illegible] եւ ուրիշ դեռ շատ աւելի արտառոց ձեւերը՝ լեզուական դիմածումներ են միայն, որոնք [illegible] իբրեւ միջոց. եւ սակայն՝ լուրջ հայեցողներու հանդէպ, գաղափարի անանկ չգոյութեան իբրեւ ապացոյցներ՝ արգահատանք միայն կը հրաւիրեն դժբախտաբար։ Ինչո՞ւ զարմանալ, երբ այս սխալ ուղին՝ յառաջդիմութեան պատրանքներուն կը յանգի, տասնեակ տարիներով նոյն իսկ գրիչ ու սիրտ մաշեցնելէ յետոյ։ Մինչ Ատիլ՝ կը [illegible]

⁂

[illegible]

(Շարունակելի)

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (21)

ԲԻԷՐ ՄԱԷԼ

ՍԻՐՈՅ ԱՆՏԱՌԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ
ԱՆՁԿՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Ի.

ՊՈՒԱ-Տ'ԱՄՈՒՐԻ ՏՈՒՆԸ

Բայց միեւնոյն ատեն այդ վրդովումը կը տագնապեցնէ զանոնք, մտատանջութեան մը առաջ կը բերէ անոնց մէջ։ Կերպարանափոխութիւնը այնքան կատարեալ այնքան խորունկ է որ, կ'ահաբեկին անոնք. ո՛րքան քաղցր ըլլայ այդ վրդովումը, երկչոտ ու նորափթիթ հոգիները այնքան վախ կը զգան անձնատուր ըլլալու անոր։ Իվօն մեղադրեց ինքզինքը, այնքան հաճոյակատարութիւն ցոյց տուած ըլլալուն համար այն արագասահ երջանկութեան համար զոր ճաշակած էր, իսկոյն մօրը խօսքերը յիշեց, որուն համաձայն, դրամօժիտ չունեցող աղջիկ մը, մեր դրամապաշտութեան ու հաշիւի դարուն մէջ, չի կրնար գոհացում մը գտնել իր տենչանքներուն։ Հետեւաբար, տարրական խոհեմութիւնը եւ անձնական հանգիստը պարտին արգիլել ինչ որ սիրտին երազ կը կոչուի եւ անոր կը նմանի։

Այնուհետեւ Իվօն խղճահարութիւն ունեցաւ իր մէջ յոյս մը, բաղձանք մը վառ պահելու։

Այդ մարդը՝ որուն հանդիպած էր ու համակրական նայուածք մը ձգած վրան, ուրիշներու պէս ցուրտ ու ինքնամփոփ միտք մըն էր, անուրջներու անհաղորդ, սրտի տրոփումները զսպելու կարող։ — Մնաց որ չէր ճանչնար այդ երիտասարդը, բան մը չէր գիտեր անոր կեանքէն, եթէ ոչ այն անհաճոյ աղմուկները՝ որոնք կը շրջէին այդ անձին վրայ, թէեւ ո եւ է հաւատ չէր ընծայեր անոնց։

Կրնա՞ր միթէ այդպէս սիրել, առանց ճանչնալու մարդ մը՝ զոր երկու անգամ տեսած էր մէկ օրուան մէջ։

Իվօն շարունակեց իր սովորական կեանքը, պարապելով այնպիսի տանին գործերու, որոնցմով կրնայ զբաղիլ աշխարհիկ աղջիկ մը. նաեւ գթութեան գործեր կատարելով կ'անցընէր ժամանակը։ Բայց շատ հոգ տարաւ որ Հանրի Կիւյոնի հանդիպելու առիթներէն խուսափի։

Մնաց որ պէտք չեղաւ այդ բանին։

Տարբեր խղճահարութեամբ մը, անշուշտ, Հանրի չգտնուեցաւ Իվօնի ճամբուն վրայ։ Պուա տ'Ամուրի շրջակայքը գտնուելէ խոյս տուաւ. այսպէս օրերը ու շաբաթները անցան, առանց պատեհութիւն ընծայելու որ Իվօն նորէն զգայ այն յուզումը զոր ունեցած էր առաջին պահուն։

Հազիւ ուրուագծուած այս հովուերգութեան երկու հերոսները խոյս տուին ամէն մերձեցումէ եւ Իվօն պահ մը կարծեց թէ նոյն իսկ պիտի կորսնցնէր յիշատակը այն մարդուն՝ որուն կերպարանքը այնքան խոր տպաւորութիւն մը ձգած էր մտքին վրայ։

Մնաց որ՝ ձմեռն ալ եկած էր ու Ծընունդի տօները կը մօտենային։ Տարեգլխին հետ Մուէր կը մեկնէր Պինիքէն խորհրդաւոր ժամադրութեանց ձեռնարկելու համար, որոնք տխուր զրպարտութեանց նիւթ հայթայթած էին չարախօսներուն։ Եւ որովհետեւ Կիւյոնի մեկնումը մօտալուտ ու իր բացակայութիւնը եօթը—ութը ամիս կը տեւէր, կրնար ենթադրուիլ թէ Իվօնի զուլալ հոգիին վըրայ բացուած վէրքը պիտի գոցուէր։

Անակնկալ իրողութիւն մը եկաւ ապացուցանել մանկամարդ աղջկան թէ կը սխալէր եւ թէ այդ վէրքը իր ենթադրածէն աւելի խորունկ էր։

Իրիկուն մը, տիկին Ռէնկօ, որ դղեակին սովորական հիւրերէն էր, Պինիքի մէջ երկարատեւ բնակութեան ու Մարի-Ժաննի հետ ունեցած մտերմութեան պատճառաւ գնաց գտաւ իր ապագայ հարսը՝ ուրախութենէն փթթած դէմքին վրայ չարաճճի ժպիտով մը։

Մարի-Ժաննը, այդ պահուն, օթոցի մը վրայ կ'աշխատէր, փութկոտ օգնութիւն ընելով իր կաթնքրոջ։

Տիկին տը Քէրհուարն, Պուա-տ'Ամուրի բնակչէն ի վեր, իր նեղսիրտ բնաւորութեան պատճառաւ, իբր ընկերակից օրիորդ ընտրած էր Մարի-Ժաննը, «ընթերցուհի»ի յաւակնոտ տիտղոսով մըն ալ օժտելով զայն։ Արդ, տիկին տը Քէրհուարն բնաւ չէր կարդար կամ շատ քիչ, Մարի-Ժաննը, գաղտնի ընդվզումներով տեսած էր որ իր պատուական զբաղումը վերածուած էր սենեկապանուհիի պաշտօնին։ Այրիին մեծահոգութիւնը կը կայանար բառաձեւի մը մէջ, որուն նախախայրիքը Իվօնի տալէ չէր քաշուած։

— Այդ աղջիկը [illegible] մըն է. օրիորդի մը պէս մեծցնելով զայն, հայրդ ու դուն գէշ գործ մը կատարած էք։ Այդ սխալը կը դարմանեմ, Մարի-Ժաննը դնելով իրեն վայել վիճակի մը մէջ։ Եթէ երբեք կրօնաւորուհի չըլլայ, գէթ պիտի կրնայ պատուաւորապէս ճարել ապրուստը, տան մը մէջ գործ գտնելով

Իվօն [illegible]

Նինե՞ր կան նոյնիսկ, որոնք գոլէճական տասնամեայ չրջանին բոլորելէ յետոյ մինչեւ օրս անկումին վիճակուած են։

Բայց Ասիլ՝ այլասերումի այդ թոհու բոհին մէջ ալ իր ինքնուրոյն ճամբան ընտրած է, որուն կը հետեւի գիտակցօրէն եւ անսայթաք։ Ան՝ ուրիշ մը յառաջացած է իր պանդխտութիւնը՝ որ նիւթական բարւոքումին հետ՝ մինչ սպառնալից ժամանակ մը կ'ունենայ, համալսարանական դասախօսութեանց հետեւելու համար, ինչ որ արդիւնաւորապէս կը չարունակէ, երեք տարիէ ի վեր։

Համամարդկային ցուցահանդէսին ներկայացուած իր երեւմին չահեկան նկարագրականներուն չարքը, չատ համոզիչ գրաւական մըն էր թէ զարգացումի հետամուտ հոյլերը բնաւ չին զգեցած նիւթամոլիկ խաբկանքներուն։ Ու յետոյ, գերմաներէնէ կատարած իր մէկ գեղեցիկ թարգմանութիւնը՝ հրապարակաւ կը յառաջնէր նորագոյն քայլերուն առաջին արդիւնքը։

Հետաւելի օրինակներու չարքի մը բերեւ վերջացած անա՝ մէկն եւս, մեր համայնքի հասցէին։

Ասիլէն առաջ, այս էջերուն մէջ ներկայացուցինք Նորէն՝ նոյն նկարագրով օժտուած գործաւոր մը, որ գործարանապետ մըն է, այսօր, անգա հաստատուած։

Համեմատական մինչեւ առաջացումի ապագան վերապահուած է նաեւ Ասիլի, փայլուն վերադարձ մը, ուսումնական գերակշիռ դիրքով։

Կը սիրենք ենթադրել թէ անոնց պէս ուսումնասէրներ ալ չպիտի պակսին։

Տիարպէքիր ԼԵՒՈՆ ՍՐԱՊԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

Ընդհանուր կացութիւնը. — Ռուսիոյ մէջ. — Եալուի վրայ. — Ճափոններուն մէկ ճիգը. — Վլատիվոսթօք. — «Մանճուր» թնդանօթանաւը. — Ճափոն. — Չին. — Զանազան լուրեր։

Խարպին, 24 փետր. — Նովի Քրայ (Նոր երկիր) լրագիրը պարբերաբար կը հրատարակուի Բորթ-Արթուրի մէջ։ Կրպակ մը միայն մնացած է։ Անցեալ չաբթուան ի վեր կը հրատարակէ հետեւեալները. — Ա. Տեղւոյն հրամանատար Շթեօսէլ զօրավարին մէկ հրամանագիրը, որ խօսելէ կը պարունակէ արքեցութիւնը, նաեւ զինուորներուն կողմէ պերճանքի առարկաներու ընդունելը։ Կը հրամայէ որ զինուորական նուագածուներու խումբը չաբաթը երկու անգամ նուագէ հրապարակաւ։ Այդ հրամանագրին ամբողջութիւնը աւելի սիրալիր հանգամանք մը ունի։ Բ. Ալեքսիէվ ծովակալին քաջալերական հեռագիրները՝ ուղղեալ զօրաբանակի այն պետերուն որոնք զինուոր կը ղրկեն Մանջուրիա։ Գ. Ամուրի խազակներուն կողմէ Զարին ուղղուած հեռագիր մը, որով իրենց անձնուիրութեան հաւաստիքը կուտան։ Դ. Ենիսէյի աղէտին պատմութիւնը։ Ե. Զարուհիին ուղղուած շնորհակալութիւններ՝ զինուորներուն հագուստներ ղրկելու մասին բաժանման նախաձեռնութեանը համար։ Զ. Ցօղուած մը Բորքա գտնուող ճափոնցիներուն վրայ. Նաեւ ցամաք հանուելու ծրագրի մը բացատրութիւն մը, որուն խարիսխը Սոլէնգի մէջ է՝ Փուզանէն 150 մղոն հեռուն։ Է. Ին-Քէուի ամբոխներուն եւ հեռագիրներուն՝ Ռուսերուն կողմէ փրանսացիներուն յանձնուելու պատմութիւնը։ Նչէլվատանուքի դղղապետը, ռուսական զօրաբաժնին հրամանատարը, Պարոն ֆոն Տէրհօվէնը ղրկեց այցելութիւն տալու Ռուսի՝ ղնդապետին, որ Լըֆիզվը զօրավարին հրահանգովը ընդունեց յանձնումը։ Փրանսական դրօշը պարզուեցաւ չէնքերուն վրայ։ Ռուսերը կառախումբով Մանջուրիա վերադարձան։ Ը. Յաքան Ուիլի Բոնէֆլէն հաւաստեց՝ թէ ռուսական երկաթուղին անգամ մը որ քանդուի, ճափոններուն դիւրին պիտի ըլլայ Ռուսերը վանել այդ տեղէն։ Բաւական է քանի մը արկածախնդիրներ գտնել որոնք իրենց կեանքը զոհելով քանդեն երկաթուղին։ Ցաղթութիւնը անոր հետեւութիւնը պիտի ըլլայ։ Թ. Ուիթով անուն կին մը կը գրէ թէ Բալլասայի վիրաւորները եւ մեռնողներուն բնակիչները կրնան իր վրայ վստահիլ։ Այդ կինը չատ հարուստ է։ Նաւաղները շնորհակալութիւն կը յայտնեն անոր առատաձեռնութեանը համար։ Այս համառօտութեամբ կարելի է չատ ճիշտ ու կատարեալ գաղափար մը կազմել Բորթ-Արթուրի մէջ երեւցած Նովի Քրայի թերթին վրայ։

Բեդերսպուրկ. — Բուրոբաթքին զօրավարը, վաղը, գաւառ պիտի ուղեւորի՝ իր մօրը մօտ։ Մարտ 7ին Բեդերսպուրկէն ճամբայ պիտի ելլէ դէպի Մօտաւոր Արեւելք։ Չի կարծուիր որ Ռուսերը անոր ժամանումէն առաջ կարեւոր ճակատամարտ մը կատարեն։ Այդ ճակատամարտը կարելի է որ Եալուի անդին կողմը կատարուի Մանջուրիոյ մէջ։

— Այս առաւ պատերազմի դաշտէն պաշտօնական լուր մը չկայ։ Թշնամութեանց սկսելէն ի վեր Բորթ-Արթուրի նաւահանգիստէն Բալլասա, Սեզարեվիչ ու Նովիք ծանրապէս վնասուեցան. իսկ Ռեթվիզան, Բոլթավա, Տիանա ու Ասքոլդ՝ թեթեւապէս։ Վարեակ եւ Քորեյեց ընկղմեցան Չէմուլբոյի առջեւ։ Ենիսէյի դիպուածով խորտակուեցաւ։ Ասկէ ի վեր պաշտօնական տեղեկութիւն չկայ։

Վլատիվոսթօքի նաւատորմիղը մինչեւ գործօն վիճակի մէջ է։ Հոս կը հաւատացուի թէ ճափոնական նաւատորմին կորուստները առաջուան համեմատութիւնները կը պահեն թշնամի երկու նաւատորմերուն միջեւ։ Ճափոնական արչաւանքը Քորէայի հիւսիսային կողմը հասած է։ Ռուսիա հաւանօրէն թող պիտի տայ ճափոններուն որ Եալուն անցնին եւ իր պաշտպանութեան առաջին գիծը չատ հեռուն պիտի առնէ Մանջուրիոյ մէջ։ Այդ պարագան կրկնապէս աննպաստ է ճափոնի, վասնզի հեծելազօրքերը լաւ չեն. Ռուսերն ալ մինչ օգնութիւն կը ստանան։ Ասկէ զատ ճափոն կը հեռանայ իր գործողութեանց խարիսխէն։

— Բաղանի քաղաքապետական խորհուրդը, արտասովոր նիստի մը մէջ, 300,000 ռուբլի քուէարկեց նաւատորմին համար եւ 200,000 ալ՝ չքաւոր հիւանդանոցներուն։ Լէհական մէկ ուսանողին նախաձեռնութեամբ ռուս համալսարաններու ուսանողները ուղերձ մը կը ստորագրեն՝ իրենց համակրութիւնները յայտնելով Զարին եւ մաղթանքներ ընելով։

— Ձմեռնային Պալատին մէջ Նիքոլա կայսրը, Ներքին գործոց նախարարին եւ Բեդերսպուրկի կառավարիչին ներկայութեանը, ընդունեց Բեդերսպուրկի քաղաքապետութեան խորհուրդին մէկ պատուիրակութիւնը որ ուղերձ մը մատոյց՝ Մօտաւոր Արեւելքի վերջին դէպքերուն առթիւ։ Այդ ուղերձը նաեւ անձնուիրութիւն կը յայտնէ. միւս կողմէ ալ զայրոյթ կը յայտնէ թշնամիին դէմ որ խաղաղութիւնը խանգարեց, հակառակ Ռուսիոյ կայսեր բաղձանքին։ Զարը պատասխանեց՝ շնորհակալութիւն յայտնելով եւ ըսաւ թէ մխիթարութիւն մը կը գտնէ միահաղոյն արտայայտուած հայրենասիրական զգացումներուն համար Ռուսիոյ ամէն կողմերէն։ Կայսրը նաեւ յայտարարեց թէ Ռուսիոյ դատը արդար է եւ թէ վստահ է որ զինուորները ու նաւաղները իրենց պարտքը պիտի կատարեն՝ Ռուսիոյ պատիւին ու փառքին համար։

Լոնտոն. — Սթանտարտ թղթակիցը կը հեռագրէ Չէմուլբոյէն թէ եղած զրոյցի մը նայելով, ռուս հեծելազօրքեր Վիճուէն ճամբայ ելած են դէպի Բինկ-Եանկ։

— Թոքիոյէն կը հեռագրեն Թայմզի թէ քանի մը հարիւր Խազախներ փետր. 20ի իրիկունը Չենճու ժամանեցին, Եալուի հարաւային կողմը՝ 50 քիլոմեթր հեռուն։ Երեսուն ռուս հեծելազօրքեր նոյն օրը Բաղան գետակը անցեր եւ կըրցեր են հասնիլ Բինկ-Եանկէն 72 քիլոմեթր հեռուն։

— Մանջուրիոյ սահմանագլուխին պահակները, վերջերս, ձերբակալեցին երեք ճափոններ որոնք իբրեւ բանակիր ծպտուած էին եւ կը պատրաստուէին քանդել Սունկարի գետակին կամուրջը։ Կատարուած քննութեամբ հաստատուեցաւ որ անոնք ճափոնցի սպաներ էին՝ Ասայի գնդապետը, Առաջինն զինուորներու, Թարփիլի տեղակալ Զաքի Ասու եւ ամբաչէն զինուորներու տեղակալ Բաւրաթա։ Երեքն ալ կը պատկանին ճափոնի ընդհանուր սպայակոյտին։ Այդ երեք սպաները զինուորական ատեանի մը առջեւ դատուելով մահուան դատապարտուեցան։ Վճիռը քանի մը ժամէն գործադրուեցաւ։ Երեքն ալ կախուեցան այն կամուրջէն զոր ուզած էին քանդել։

— Չէմուլբոյէն փետր. 23 թուականով կը հեռագրեն Սթանտարտի թէ Վիճուի չոգենաւը Բորթ-Արթուրէն Չէմուլբո ժամանած է, Չէ-Ֆու հանդիպելէ ետքը, Չինու հիւսիսային կողմէն 359 փախստականներով։ Վիճուի որ փետր. 6էն 14 Բորթ-Արթուրի նաւահանգիստը կը գտնուէր, կ'ըսէ թէ փետր. 8ի գիշերը, ճափոնական թորփիլանաւեր գործածած էին նշան տալու ռուսական դրօշներ։ Այդ կերպով իրենց ըրած հարցումին պատասխան տրուեցաւ թէ ճամբան բաց է։ Առօր վրայ է որ թորփիլանաւերը Սեզարեվիչ, Բոլթավայի ու Ռեթվիզանի մօտենալով թորփիլ [illegible]։

— Նակազաքիէն կը հեռագրեն Տէյլի Թէլէկրաֆի թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը հրամայեր է իր հիւպատոսին ու հպատակներուն հեռանալ Վլատիվոսթօքէն։ Բաղաքը բերդի վերածուած է։

— Թայմզ չի հաստատեր այն լուրը թէ Վլատիվոսթօքի յածանաւերը կը պատրաստուին ճամբայ ելլել՝ հինգ թորփիլանաւերով ու փոխադրանաւով մը՝ Հաքոտաթէի վրայ յարձակելու համար։

— Արժանահաւատ աղբիւրէ առնուած լուրերու նայելով՝ ռուսական Մանճուր թնդանօթանաւը Շանկայէն հեռանալուն համար ռուս կառավարութեան կողմէ հրատարակուած հրամանէն ետքը, Բեքինի ռուսական դեսպանը յայտներ է չինացի քանի մը պաշտօնատարներ իրեն համար կարծիք ունենալ եւ երկիւղ տալով Բեքինի կառավարութեան, որով հոն տանել տուեր է Մանճուրի հեռացման մասին Շանկայի փոխարքային տրուած հրամանը։ Ճափոն Չինաց այդ ընթացքը Չինու չէզոքութեան բռնաբարում մը նկատելով, հարկ եղած միջոցները ձեռք կ'առնէ։ Շանկայէն փետրուար 23 թուականով ուրիշ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ չինական երկու յածանաւեր այսօր հոն կը սպասուին՝ ըստ տալու տեղական կառավարութեան, Մանճուրի խնդրոյն կարգադրութեանը համար։

Թոքիօ. — Ճափոնի Խորհրդարանը պիտի գումարուի մարտի մէջ. այդ միջոցին կառավարութիւնը պիտի ներկայացնէ պատերազմական ելմտացոյցը։ Արտասովոր տուրքերու ծրագիրը, որ պիտի առաջարկուի, տարեկան վաթսուն միլիոն եէնի գումար մը կ'ուզէ պատերազմի ծախքը ընելու եւ պատերազմի փոխառութեան տոկոսները հատուցանելու։

— Եօքոհամայէն կը հեռագրեն թէ քանի մը պաշտօնատարներ, թարգմաններով, Թոքիոյէն Միտզէ-Շիմա գացեր են, Իզու թերակղզիին բացերը, ուր տասերկու Ռուսեր ցամաք ելեր են։ Կը յայտարարեն թէ իրենց նաւը ընկղմած է, սակայն զինուած ու երկրին լուսանկարները առած են։ Ուրիշ նաւի մը նաւապետը եւ երկու նաւաղները, որոնք փոթորիկի բռնուելով ցամաք ելած էին, Միտոսայի հիւպատոսին տարուեցան։

Լոնտոն. — Շանկայէն փետրուար 22 թուականով կը հեռագրեն Տէյլի Թէլէկրաֆի թէ Մուքտէնէն չինացի պաշտօնատար մը կը ծանուցանէ որ, Մանջուրիոյ հեծեալ աւազակախումբերը վեց բաժանումներով կազմակերպուած են։ Անոնց նպատակն է քանդել երկաթուղին, կտրել հեռագրական թելերը եւ գրաւել պաշարներ, մինչեւ որ հասնի ճափոնական բանակը, ուր կ'ուզեն ընդունուիլ։

— Եուան-Շի-Քայ ընդհանուր հրամանատար կարգուեցաւ եւ Մա զօրավարն ալ երկրորդ հրամանատար՝ եւրոպական մարզանք ստացած զինուորներու, որոնք Լիաօ գետին արեւմտեան կողմը կը գտնուին։ Ասոնց թիւն է 40,000 հետեւակ եւ 5000 հեծեալ՝ 98 արագաձիգ թնդանօթներով։ Եանկ-Չէէն մօտերս 15,000 հետեւակներու կը սպասուին։

— Բէքինէն կը հեռագրեն Թայմզի թէ մինչ անդորրութիւն կը տիրէ նոյն քաղաքին մէջ։ Ճափոնական նոր գործողութեան մը լուրերուն կը սպասուին՝ մէկ վայրկեանէն միւսը։ Չինացիները լաւ կը պահպանեն բարեկարգութիւնը։ Բազմաթիւ յայտարարութիւններ բաշխուեցին նահանգին մէջ՝ հոն իրելով որ խաղաղութիւնը պահպանուի։ Զանկ-Թունկէն վեց հազար եւրոպական դրութեամբ մարզուած զինուորներ բերուեցան որոնք Զանկ-Չի-Թունկի հրամանատարութեանը տակ կը գտնուին։ Այդ զինուորները պաշտօն ունին բարեկարգութիւնը պահպանել եւ Չինու չէզոքութիւնը պաշտպանել։

— Թիէն-Զինի մէջ երկիւղ կայ թէ մի՛ գուցէ կնճռոտութիւններ ծագին՝ թշնամութեան հաւանական դաշտին մօտ կատարուած չինական զինուորներուն չարժումներուն հետեւանքով։ Ռուսիոյ բանակը Լիաօ-Հոյի մէջ տեղի ունեցած զինուորական չարժումներուն դէմ որ դիմեց մը ունենայ, վասն զի չինական զօրքերը երկաթուղիով մինչեւ Լան-Զոու միայն կը տարուին, Թիէն-Զինի եւ Շան-Հայ-Գուանի մէջտեղը կը ճամբան, փոխանակ մինչեւ Լիաօ-Հօ երթալու։ Այսօր չորս կառախումբեր անցան Թիէն-Զինէն, չորս՝ չորեքչաբթի ու հինգշաբթի պիտի անցնին եւ վեց ուրբաթ։

— Թաքուէն կը գրեն թէ ցամաքի ճամբով զինուորներ կը ղրկուին դէպի Մանջուրիա, բայց բուն իսկ երթալիք տեղերնին յայտնի չէ։

— Անգլիական մասնաւոր պահակներու պաշտօն յանձնուեցաւ՝ պաշտպանել երկաթուղին Շան-Հայ-Գուանի եւ Նիու-Զուանկի մէջտեղը։

— Ին-Քէուի հիւպատոսները գումարուեցան որոշելու գործելու միաձեւ յատակագիծ մը՝ Նիու-Զուանկի չէզոքութիւնը ձեռք բերելու։ Կը կարծուի թէ հիւպատոսները որոշած են որոշում տալէ առաջ Ռուսիոյ կարծիքը առնել։

— Ռուսիոյ տեղեկութեանց վարչութեան պատկանող սպայ մը Բէքինի եւ Չինու ներսերը ուղեւորեցաւ՝ Չինացիներու ընթացքին վրայ տեղեկագիր մը նոր կազմելու համար։

Բերլին. — Բերլինէր-Զայթունկ կ'իմանայ թէ Շուէտ-Նորվէկիոյ ու Տանիմարքայի կառավարութեանց միջեւ բանակցութիւններ կը կատարուին համերաշխ գործողութեան մը համար, երբ Մօտաւոր Արեւելքի թշնամութիւնները տարածուին մինչեւ եւրոպական ջուրերը։ Այդ երեք պետութիւնները այնպէս կը նկատեն որ այդ մասին համաձայնութիւն մը փափաքելի է, թէ՛ իրենց ծովեզերքներուն եւ թէ իրենց չէզոքութիւնը պահպանելու համար։

Լոնտոն. — Հիւսիսային հեռագրական ընկերութեան մեծ ընկերութիւնը կը ծանուցանէ թէ Բէքին-Քիախթայի հեռագրական թելը որ Վլատիվոսթօքի գիծին տեղ պիտի գործածուի, որ դադրած է, Մօտաւոր Արեւելքի հեռագիրներու առաքմանը համար, վաղը պաշտօնապէս պիտի բացուի։

Հռոմ. — Պապը իր Ներկայութեանը ընդունեց տամ մէմ մը Պաւլովին որ Բեդերսպուրկ կ'երթայ՝ Նիքոլա կայսեր ներկայանալու համար։ Անկէ Մօտաւոր Արեւելք պիտի ուղեւորի Բուրոբաթքին զօրավարին հետ։

Վիեննա. — Արքէն Դարտաներկիէվէյ իշխանը, Սերպիոյ թագաւորին եղբայրը, Ռուսիոյ կայսեր ներկայանալով՝ անդրպայքալեան Խազախներու զօրագունդին պետ կարգուեր է։ Այդ զօրագունդը Մանջուրիոյ յառաջապահ գիծին վրայ կը գտնուի։ Իշխանը որ Տօմիտով ընտանիքէն իշխանուհիի մը հետ ամուսնացած եւ հիմա իր կինը թողած է, քանի մը տարի անցուցած է Ռուսիոյ անձնապահ զօրագունդին մէջ։ Թոնքինի պատերազմին ատեն ալ Ֆրանսական բանակը կը գտնուէր։

Բեդերսպուրկ. — Շատ կը դիտուի այն իրողութիւնը թէ Ռուսիոյ հրեայ հասարակութիւնը հայրենասիրութեան մասին կը մրցի Ռուսերուն հետ, մեծ մասնակցութիւն մը ունենալով նուիրատուութեանց՝ բանակին վիրաւորներուն ի նպաստ։

— Լուր կայ թէ Լամստորֆի կոմսը յոգնած ըլլալով մտադիր է հրաժարիլ արտաքին գործոց նախարարի պաշտօնէն եւ թէ անոր պիտի յաջորդէ ելմտական նախկին նախարար Պ. Վիթէ։ Մօտաւոր Արեւելքի գործերու նախարար Պ. Պէզօպրազով որ պատերազմասէր կուսակցութենէն է, չնորհազուրկ եղած է։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՍԵՈՒԼ, 27 փետր. — Ռէօթէր կը ծանուցանէ թէ Քորէայի կառավարութիւնը որոշած է զօրք ղրկել, ճափոնցիներուն հետ համերաշխաբար գործելու համար։

ԹՈՔԻՕ, — Ամսոյս 22ին Քորէայի եւ ճափոնի միջեւ զինակցութեան դաշնագրութիւն մը ստորագրուեցաւ, որով կ'ապահովուի Քորէայի անկախութիւնը եւ հողային ամբողջութիւնը, ինչպէս նաեւ ճափոնի գործակցութիւնը Քորէայի կայսրութեան ներքին բարեկարգութեան համար։ Այդ դաշնագրութեան մէջ, ճափոն իրեն կը վերապահէ — եթէ Քորէայի պետական չահերուն եւ քորէական հողին ամբողջութեան դէմ սպառնալիք մը ըլլայ երրորդ պետութեան մը կողմէ կամ ներքին խռովութեանց պատճառով — անմիջապէս հարկ եղած միջոցները ձեռք առնել այսպիսի պարագայի մը մէջ։ Քորէայի կառավարութիւնն ալ իր կողմէ, պարտաւոր պիտի ըլլայ դիւրութիւններ ընծայելու ճափոնի, որ այս իսկ նպատակաւ պիտի կրնայ այդ պարագային ամրոցներ գրաւել, եթէ ռազմագիտական պատճառներ կամ չահեր հարկեցուցիչ ընեն ատիկա։

ՓԱՐԻԶ. — Նիւ-Եորք-Հէրըլտ կը գրէ —«Քորէա ճափոնի դաշնակցած ըլլալով՝ Ֆրանսա հիմա պէտք է որոշէ թէ իր զինակցութեան հետեւանքն իսկ. պարտաւո՞ր է իր օժանդակութիւնը մատուցանել Ռուսիոյ։ Դիտել կը տրուի թէ Ռուսիա ժամանակին յայտարարած էր որ չպիտի նկատէ Քորէայի կառավարութեան ճափոնի ստիպման տակ ըրած մէկ գործը եւ թէ հետեւաբար տարօրինակ պիտի ըլլայ, եթէ Ռուսիա այս տեսակ գործերու կրթնելով Ֆրանսայի աջակցութիւնը խնդրէ։»

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ. — Պաշտօնական զեկոյց մը բացարձակապէս կը հերքէ փարիզեան թերթի մը այն լուրը թէ Պ. Տէլքասէ ֆրանքօռուս զինակցութեան խզումը կը պատրաստէ, եւ թէ Փարիզի ռուս դեսպանը Պ. Լուպէի յանձնած է Զարին մէկ նամակը, որով Պ. Տէլքասէի հրաժարումը կը պահանջուի։ Զեկոյցը կը յարէ թէ Փարիզի ռուս դեսպանին եւ Պ. Տէլքասէի միջեւ յարաբերութիւնները խիստ սիրալիր են, եւ փոխադարձ վստահութիւն կը ներչնչեն։

ՓԱՐԻԶ. — Անհիմն կը թուի ճափոնական աղբիւրէ Նովի-Քրայի հաղորդուած այն լուրը թէ Սէուլի ճափոնական դեսպանը խնդրած է Քորէայի կառավարութենէն որ Սէուլի ֆրանսական դեսպանին անցագիրները տայ։

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ. — (Պաշտօնական) Բֆլուէկ զօրավարը կը հեռագրէ. — «Ամսոյս 25ին (նաւամարտ 26ին) առաւօտեան ժամը 11ին տասնվեց մարտանաւերէ բաղկացեալ ճափոնական նաւատորմիղ մը մօտեցաւ, ու կրակ ըրաւ բերդերուն եւ ռուսական Ասքոլդ եւ Պայան մարտանաւերուն վրայ, որոնք արտաքին նաւահանգիստը կը գտնուէին։ Թնդանօթաձգութիւնը կէս ժամ տեւեց։ Այն ատեն մեր յածանաւերը ներքին նաւահանգիստը մտան։ Թշնամին յետոյ մէկ քանի վայրկեան ալ կրակ ըրաւ մեր մարտանաւերէն մէկուն վրայ, եւ հեռացաւ մինչեւ բերդերէն տեսնուելու, բայց թնդանօթի ռումբ չհասնելու չափ։ Ասկէ վերջը թշնամի նաւատորմին չորս յածանաւեր զատուելով ուղղուեցան Կօլաւլինոյա ծովախորչը, ուր գտնուող մեր մէկ թորփիլանաւուն վրայ կրակ ընելէ ետքը, քանի վայրկեանի չափ ալ ռմբակոծեցին ծովեզերքը։ Ասկէ վերջը մեկնեցան։ Մենք մէկ վիրաւորեալ ունեցանք հրետաձիգ զօրքերէն։»

— Ծովակալ Ալեքսիէվ ալ նոյնիմաստ հեռագիր մը ուղղած է։

— Վլատիվոսթօքի նաւատորմին հրամանատարը կը հեռագրէ թէ փետր. 24ի առաւօտուն Ռուսքի կղզիին հարաւակողմը երեւցան տասը ճափոնական մարտանաւեր, որոնք իրիկուան դէմ ալ [illegible]։

ԹՈՔԻՕ. — Ճափոնցի ծովակալ Քամիմուրա կը ծանուցանէ թէ միակ հրձիգ չոգենաւ մը ընկղմած է Բորթ-Արթուրի նաւահանգիստին մուտքին առջեւ։ Բուն իսկ այդ նաւերուն նաւաղներն են որ ընկղմած են զանոնք, թէեւ առանց մեծ յաջողութեան։ Բոլոր նաւաղները եւ սպաները ողջ առողջ մնացած են։

— Ռէօթէր կ'ըսէ թէ փետր. 24ին, Բորթ-Արթուրի մուտքը գոցելու համար ճափոնցիներուն ըրած փորձը մարդու կորուստ չէ պատճառած։ Ճափոնցիներուն խորտակուած հրձիգ նաւերը, որոնք արդէն մեծ արժէք մը չունէին, ընկղմեցան Ռուսերուն կողմէ, առանց յաջողելէ առաջ՝ իրենց նպատակին մէջ, որ էր կարել ռուս տորմիղին ճամբան։ Կը հերքուի այն լուրը թէ երկու թորփիլանաւեր ալ ընկղմած ըլլան։

ՇԱՆԿԱՅ. — Մեծ գործունէութիւն կը տիրէ Նակազաքիի մէջ, Տալնիի չրջակաները զօրք հանելը յաջողցնելու համար։

ՓԱՐԻԶ. — Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ ճափոնցիները չորեքչաբթիէն ի վեր ամէն գիշեր կը յարձակին Բորթ-Արթուրի վրայ, բայց իրենց բոլոր յարձակումներն ալ հետ մղուած են։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՓԱՐԻԶ, 28 փետր. — Բորթ-Արթուրէն կը հեռագրեն թէ ճափոնական 23 մարտանաւեր կը պաշարեն այդ քաղաքը։ Յարձակման միջոցին վնասուած ճափոնական թնդանօթակիր մը ընկղմեցաւ Չէ-Ֆու գացած ատեն։

— Բեդերսպուրկէն կը հեռագրեն թէ Լոնտոնի ռուսական դեսպանը իր պաշտօնատեղին պիտի վերադառնայ։

— Բորթ-Արթուրէն կը հեռագրեն թէ Ռուսերը կը պարպեն Տալնիի ծովածոցը։

ԱՆԳԼԻԱ

Մարտանաւերու գնման խնդիրը Երեսփ. ժողովին մէջ. — Մեթրական դրութեան նկատմամբ օրինագիծ մը։

Լոնտոն 24 փետր. — Երէկ, Երեսփ. Ժողովին մէջ, վիճաբանութեան ենթարկուեցաւ ծովային պաշտօնատան յաւելուածական վարկերու խնդիրը։ Քանի մը բանախօսներ հարցուցին թէ ինչո՛ւ համար կառավարութիւնը կը մերժէ գնել Չիլիի մարտանաւերը, երբ զանոնք ծախելու առաջարկը եղաւ անցեալ գարնան։ Ելմտական նախարար Պ. Օսթէն Չէմպըրլէն պատասխանեց. «Կառավարութիւնը յարմար չէ դատած խնդրոյ առարկայ եղող մարտանաւերը ձեռք ձգել, ուղղուած գնոյն եւ տիրող հանգամանքներուն պատճառաւ։ Երբ այդ խնդիրը վերստին յարուցուեցաւ այս տարի, կառավարութիւնը հարկ դատեց զեղչուած գնով ծախու առնել այդ նաւերը, նկատի առնելով ներկայ պարագաները։ Ուրիշ պետութեան մը նաւային ուժին վրայ եղած այս յաւելուածը մեծապէս պիտի խանգարէր ծովային զօրութեանց հաւասարակշռութիւնը։» Պ. Ռիչի, որ այդ նաւերու գնման մասին կատարուած բանակցութեանց ատեն ելմտական նախարար էր, իր մերժումին պատճառները կը յայտնէ եւ գնման յետաձգումը տունան՝ յարմար կը տեսնէ։ Ծովային նախարարութեան խորհրդական Պ. Բրէթիմէն ըսաւ. «Այդ մարտանաւերուն գնման հետեւանօք երկու զրահաւորներու չինութեան պէտք պիտի մնայ [illegible], փոխանակ երեք զրահաւորներու չինութեան, նոյն իսկ յառաջիկայ տարիէ սկսեալ»։

— Լորտերու ժողովը, երէկ, երկրորդ ընթերցումով ընդունեց օրինագիծ մը, որ պարտաւորիչ կը դարձնէ մեթրական դրութեան կիրառումը։ Այս առթիւ պէտք է յիշել թէ հանգուցեալ իմաստասէր Հէրպըրթ Սբէնսէր, որ կը կանխատեսէր այդ կարեւոր բարեփոխութիւնը, իր հարստութեան մէկ մասը կտակած էր, պայքար մղելու համար մեթրականին դէմ։ Իր ժառանգորդները պիտի պարտաւորուին հրատարակել Պ. Սբէնսէրի գրած տետրակը ընդդէմ մեթրական դրութեան ու Անգլիոյ մէջ ցրուել զայն։

ՀԵՐԵՐՕՆՆԵՐԸ

Ընդհարում մը — Թշնամիին վնասը. — Օրամպոններու ընդվզումը։

Պերլին, 24 փետր. — Գերմանական հարաւ-արեւմտեան Ափրիկէի ընդհանուր կառավարիչ գնդապետ Լէօթվայն կը հեռագրէ թէ Շուլցէ տեղակալին ջոկատը, ամսուն 8ին ընդհարում մը ունեցեր է Հէրրէրօններուն հետ։ Գերման զօրքերը մեծ թիւով արջառ գրաւեր են։ Թշնամին երկու մեռեալ ունեցեր է, մինչ Գերմանները ո եւ է մեռեալ չեն ունեցեր։ Օրամպոնները, Նէլսէ անուն պետին հրամանին տակ, փետր. 2ին յարձակեր են Ամաթոնիի ոստիկանական կայանին վրայ, բայց ետ մղուելով յիսուն հոգի ձգեր են կռուի վայրը։

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

Չինացի գործաւորներու խնդիրը. — Խնդրագիր մը. — [illegible] մը։

Լիվըրբուլ 24 փետր. — Չինացի գործաւորներու ներմուծումը հարաւային Ափրիկէ, Անգլիոյ ու մասնաւորապէս Լիվըրբուլի մէջ բաւական բուռն արտայայտութեանց պատճառ կ'ըլլայ։ Մտադրութիւն կայ խնդրագիր մը տալու քաղաքապետին, այդ մասին բողոք մը ընելու համար։ Լիվըրբուլէն, Պ. Ճէյմս Բիքըթըն, քաղաքի միջերանոցներու աշխատաւորներու ազգային միութեան քարտուղարը, սա առաջարկը ըրեր է անցեալ չաբթու Լոնտոնի մէջ գումարուած միթինկի մը առթիւ։ Այդ միթինկը կազմակերպուած էր գործաւորական սէնտիքաներու խորհրդարանական մասնախումբին կողմէ. «Երկու միլիոն անգլիացի աշխատաւոր ներկայացնող այս մասնախումբը կը դատապարտէ Նախարարութեան արարքը ու անոր բռնած դիրքը հանդէպ չինացի աշխատաւորներուն, նկատելով որ հազարաւոր անգլիացի աշխատաւորներ կան Անգլիոյ եւ Հարաւային Ափրիկէի մէջ, որոնք անգործ են եւ սովալլուկ վիճակի մէջ։»

ՎԻԵՆՆԱ, 27 փետրուար։ — [illegible] Թագաւորը [illegible] գնաց, խիստ սիրալիր կերպով հրաժեշտ տալէ ետքը Ֆրանց Եօզէֆ կայսեր, որ մինչեւ կայարան ընկերացաւ իրեն։

— Աւստրիոյ Երեսփ. Ժողովը մարտ 8ին պիտի գումարուի, վիճաբանելու համար զինուորագրութեան վերաբերեալ օրինագծին վրայ, որ օրակարգին մէջ կը գտնուի։ Պատուիրակութիւններու նստաշրջանը փակուեցաւ այսօր։

ՊՐՈՒՍԷԼ. — Պէլճիքայի արքունիքը լուր առաւ թէ Գերմանիոյ կայսրը մտադիր է այցելութիւն տալ Լէօբոլտ Թագաւորին։

ԼՈՆՏՈՆ. — Բեդերսպուրկի անգլիական դեսպան պիտի կարգուի արտաքին գործոց նախարարութեան մնայուն խորհրդական Պ. Զարլս, փոխանակ Սըր Զ. Ս. Սքոթի։

ՎԻԵՆՆԱ. — Տեղացած ձիւնին հետեւանքով անցուդարձը դժուարացած է։

ՊԱՏԻՆ. — Այնքան առատ ձիւն տեղացած է որ անցուդարձը գրեթէ դադրած է. չատ տեղեր հաղորդակցութիւնները ընդմիջուած են։

ԹՐԻԵՍԹԷ. — Մինչեւ հիմա նմանը չտեսնուած եղանակով ձիւն կը տեղայ եւ տակաւին կը չարունակէ։

ԱՔՈՒԻԼԱ (Իտալիա). — Մոլիզքայի երկրաշարժը մեծամեծ վնասներու պատճառ եղաւ։ Կառավարական պաշտօնեաները միջոցներ ձեռք առած են արկածեալներուն օգնելու համար։ Ռոճալոյի գիւղաքաղաքը ամէնէն աւելի վնասուած է։ Շատ մը եկեղեցիներու գմբեթներ փլած եւ բազմաթիւ տուներու երդիքները ճեղքուած են։ Ցուրտը սաստիկ է։ Առատ ձիւն կը տեղայ։

Ներքին Լուրեր

ԳՈՒՐՊԱՆ ՊԱՅՐԱՄԻ չնորհաւորական արարողութիւնը ժամ 4ին սկսելով աւարտեցաւ ժամ 5 ուկէսին, Վ. Ն. Սուլթանը կէս օրուան ճաշը ընելէ ետքը Կայս. Պալատ դարձաւ հանդիսական թափօրով։ Կառքին մէջ Ն. Վեհափառութեան դէմ բազմած էին կայսերազուն իշխան Պիւրհանէտտին էֆ. եւ Սպարապետ Րիզա փաչա։

—Բոլոր նախարարները, երէկ, Կայս. Պալատ երթալով Պայրամի առթիւ իրենց չնորհաւորութիւնները մատուցին. առաջին սենեկապետ Հաճի Ալի փաչայի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։ Յետոյ կայս. Իրատէի մը համաձայն, պատիւ ունեցան Կայս. Պալատին մէջ ճաշելու։

—Գուրպան Պայրամի չնորհաւորական արարողութիւնը դիտելու համար հիւրանոցը կը գտնուէին հելլենական դեսպանը, Շուէտ-Նորվէկիոյ, Մ. Նահանգաց ու Սեւ Լերան դեսպանատանց գործակատարները եւ միւս դեսպանատանց կողմէ պաշտօնեաներ։ Ներկաներէն ոմանք արարողութեան Իպրահիմ պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, «բէնիւլէ բիւտ» եւ սիկառէթներ բաչխուեցան Պայրամի հանդէսին ներկայ գտնուող բոլոր զինուորներուն։

—Օսմ. մարտանաւերը, Շիրքէթի, Մախսուսէի ու Ռանկոյլիորի չոգենաւերը, օտար դեսպանատանց պահականաւերը եւ առեւտրական բոլոր օտար չոգենաւերը դրօշներով զարդարուած էին։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ. — Վեհ. Սուլթանը հեռագիր մը ուղղելով Գերմանիոյ կայսեր եղբօրը՝ Հայնրիխ իշխանին, ցաւակցութիւն յայտնեց անոր փոքր տղուն մահուանը առթիւ։

ԹԱՀԻՐ ՓԱՇԱ. — Առաջին ֆերիգութեան աստիճան տրուեցաւ հրացանակիրներու պետ Թահիր փաչայի, որ Կայս. Պալատ երթալով երախտագիտութիւն մատոյց։ Ինչպէս յայտնի է, այդ աստիճանը որ միւչիրի եւ ֆերիգի միջանկեալ է եւ որ վերջերս հաստատուեցաւ, առաջին անգամ Թահիր փաչայի կը տրուի։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏ Րըտվան փաչա ապաքինած ըլլալով չաբաթ օրը ներկայ գտնուեցաւ Պայրամի չնորհաւորական արարողութեանց։

ԻԶՄԻՐԻ ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐԸ. — Կայս. Պալատան առաջին քարտուղարը հեռագրով Իզմիրի զօրաբաժնին հրամանատար ֆերիգ Թէվֆիգ փաչայի հաղորդեց Վեհ. Սուլթանին կայս. բարեհաճ եւ այն Իրատէն, որով Թէվֆիգ փաչա կայս. թիկնապահներու կարգը դասուած է։

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Պետական Խորհուրդին եւ Նախարարաց Խորհուրդին որոշմամբ որ վաւերացուած է կայս. Իրատէով, Տէֆթէրխանէի վերատեսչութիւնը ծանոյց ամէն կողմ որ Կ. Պոլսոյ, արուարձաններուն ու գաւառներուն մէջ կամ թաղ ու գիւղ կազմելու, կամ այգիներու ու պարտէզներու մէջ կամ եզերքներ եւ կամ անջատ տեղեր ընդհանուր կերպով խոպան հողերու վրայ չէնք կառուցանելու արտօնութիւն տրուելու առթիւ գանձուած հարիւրին տասը արտօնագիրը չառնուի, այլ «իճարէթէյնլի» վագֆ հողերու համար հազարին տասը, կառավարական ու վագֆ առանձնորդի ենթակայ եւ «մուգաթաալը» հողերու համար ալ հազարին երեսուն փարա «իճարէ» առնուի եւ «Մուգաթաի զէմին» սահմանուի։ Այս որոշումը, սկզբնական ունենալով հաչուէ զատ, մինչեւ հիմա վրան չէնք կառուցուած խոպան հողերու համար ալ գործադրուի։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ զանազան կողմերուն զինուորական հրամանատարները հեռագրած են Սպարապետի Դրան թէ անցեալ չաբթու ալ Ռումէլիի նահանգաց մէջ կատարեալ անդորրութիւն տիրած եւ խաղաղութիւնը վրդովող ո եւ է դէպք չէ պատահած։

— Շքօտրայի կուսակալը իմանալով որ Նոր Նոյն կողմերը ապաստանող Նաւ Բոլայ անուն աւազակը իր ընկերներով Պէլ Թանա գիւղը հարսնիքի մը ներկայ պիտի գտնուի, գումարտակ մը ղրկեր է։ Զինուորները աւազակներուն գտնուած տեղը պաշարեր են։ Երեք ժամ տեւող ընդհարումէ մը ետքը, աւազակապետը սպաննուեր եւ ընկերներուն ամէնքն ալ ձերբակալուեր են։ Զինուորներէն եւ ոչ մէկը վիրաւորուեր է։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց իսկոյն սկսիլ Անատոլու նաւագործարանին յանձնարարուած հօծը թորփիլահալածներուն շինութեանը։

— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց փութացնել Ավնուլլահ, Մուինը Զաֆեր եւ Ֆեթիհ Պիւլենտ մարտանաւերուն նորոգութիւնները որոնք բաւական յառաջացած են։

— Գրուեցաւ ամերիկեան Քրամբ նաւագործարանին որ Մէճիտիէ յածածաւորակին թնդանօթներուն նկատմամբ կատարուելիք այն փոփոխութիւնները որոնք անհրաժեշտ նկատուած են ռուսաճաբոնական պատերազմին հետեւանքով։

ՕՍՄ. ԲԱՆԱԿԸ.— Քրուբի զինագործարանը հեռագրեց Սպարապետի Դրան թէ օսմ. կառավարութեան կողմէ յանձնարարուած թնդանօթներուն տասներկուքը փետրուարին պիտի յանձնուին եւ երեսուներկուքն ալ մարտին։

— Սպարապետ Դուռը ծանոյց ամէն կողմ որ պահեստի վաշտերու հագուստները եւ գոյքերը, առանց ուրիշ տեղ գործածուելու, մթերանոցներուն մէջ խնամով պահուին։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ եւ շրջականներու կալուածական եւ ուրիշ տուրքերուն նկատմամբ ձեռնհաս պաշտօնատանն կողմէ ցուցակ մը պատրաստուելով Մեծ-Եպարքոսին մատուցուեցաւ։ Այդ ցուցակին մէջ նշանակուած են գանձուած տուրքերուն մանրամասնութիւնը եւ կարգ մը բացատրութիւններ ու խորհրդածութիւններ։

ՌՈՒՄԱՆԱԿԱՆ դեսպան Պ. Լահովարի չորեքշաբթի օրը Քէօսթէնճէ ուղեւորեցաւ արձակուրդով։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ իշխանը, հեռագիր մը ուղղելով Քուրոբաթքինի զօրավարին, շնորհաւորեց անոր անուանումը՝ իբրեւ ընդհանուր հրամանատար Մանչուրիոյ։ Զօրավարը հեռագրով շնորհակալութիւն յայտնեց։ Ֆէրտինանտ իշխանը նաեւ Ռուսիոյ հաղորդակցութեանց նախարար Քիլքով իշխանին ալ շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց որ նոյնպէս շնորհակալութիւն յայտնեց։

ՎԻԷՆՆԱՅԻ օսմ. դեսպան Մահմուտ Նէտիմ պէյ միւս դեսպաններուն հետ ներկայացեր է Շուէտի Օսքար թագաւորին, Վիէննա գտնուած միջոցին։

ՌՈՏՈՍԹՈՅԻ մաքսատան առջեւ նոր նաւամատոյց մը պիտի շինուի՝ հասոյթը զինուորական սպառազինմանց սնտուկին յատկացնելու պայմանով։ Սպարապետ Դուռնէն սպայ մը եւ ճարտարապետ մը Ռոտոսթօ պիտի երթան, շինութեան վրայ հսկելու համար։

ԷՏԻՐՆԷԷՆ կը գրեն թէ քաղաքին մէջ ու շրջակայքը քանի մը օրէ ի վեր ձիւն կը տեղայ եւ սաստիկ ձմեռ կ՚ընէ։

ՈՐՍՈՐԴՈՒԹԻՒՆ. — Թռչուններու սերնդագործութեան ժամանակը հասած ըլլալով, ծանուցուեցաւ ամէն կողմ թէ որսորդութիւնը արգիլուած է փետրուար 15էն սկսեալ։

ԽՈԶԿԱՂԻՆ. — Օսմ. երկիրներու մէջ խոզկաղինի տարեկան բերքն է 50-60 հազար թանօ։

ՇԵՐԱՄԱԲՈՒԾՈՒԹԻՒՆ. — Ձեռնհաս պաշտօնատունը շերամի հունտերէ չորս տուփ Ատանայի նահանգին երկրագործական քննիչին ղրկեց, երեք՝ Տրապիզոնի եւ երկու՝ Էնկիւրիւ. Ասոնցմէ մաս մը քննիչները անձամբ պիտի բանան, ժողովուրդին իբրեւ օրինակ ցոյց տալու համար. իսկ մնացածը շերամաբոյծներու պիտի բաշխեն։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ վարչութիւնը որոշեց հօծը շոգենաւ գնել՝ Տրապիզոնի ու Սուրիոյ գիծերուն և Կարմիր ծովի եզերքներուն համար։

ՊԻԹԼԻՍԻ նոր կուսակալ Ֆէրիտ պէյ որ Իսքէնտէրունի ճամբով Կ. Պոլսէն մեկնած էր, Հալէպ ժամաներ եւ անկէ ալ ճամբայ ելեր է դէպի Պիթլիս։

ՍԸՎԱԶԻ կուսակալութիւնը ձեռնհաս պաշտօնատունէն կարգ մը հունտեր խնդրեց նահանգին զանազան կողմերը մշակուելու համար։

ԱՊՈՒԽՏ ԵՒ ԵՐՇԻԿ. — Գրուեցաւ ապուխտ եւ երշիկ պատրաստող տեղերու տնօրէններուն որ նախապէս քննեն այդ պատրաստութեանց յատուկ միսերը։

Պ. ՉԷՄՊՐԼԷՆ որուն Գահիրէ ժամանումը ծանուցուեցաւ, Լորտ Քրոմըրի կողմէ հիւրընկալուած է։ Պ. Չէմպըրլէն փետրուար 5/18ին Խտիվին ներկայացեր է։ Հետեւեալ օրը Վերին Եգիպտոս գացեր է. անկէ մինչեւ Ասուան պիտի երթայ, քաղաքին ջրամբարները տեսնելու համար։

ՇԿՈՏՐԱՅԷՆ կը գրեն թէ վերջերս տեղացած անձրեւներէն Պօեանա գետը յորդեր է, ամբողջ հովիտը ողողելով։ Ցեռալ օդը բացուեր է։

ԿԱՅԾԱԿ. — Հինգշաբթի իրիկուան որոտման պահուն Ճիպալիի Ռէժիի գործարանին վրայ կայծակ իջաւ, բայց չանթարգել մը գտնուելուն վնաս չպատճառեց։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄԸ գործուեցաւ հինգշաբթի գիշեր Բերա, Թաքսիմ, Սըրտ-Սէրվի փողոց, հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան խորհրդական Նէճիպ Մէլհամէ պէյի բնակարանէն։ Գողցուած իրեղէնները՝ հնագիտական առարկաներէ կը բաղկանային, ինչպէս 1000 ոսկի արժող գաւազան մը, եւ 6000 ոսկիի չափ ալ հնագիտական ադամանդեայ ժամացոյցներ, անօթներ եւն։ Գողերը կտրած էին գետնայարկի պատուհաններէն մէկուն մէկ ձողը, կարծել տալու համար թէ լրենք հոնկէ ներս մտած են. բայց ոստիկանական քննութիւնը չէ հաստատած այս կէտը։ Նէճիպ պէյի ներկայութեան կատարուած նախնական քննութեան մը նայելով բնակարանին մէկ քանի սպասաւորները շատ օտար չեն այդ գողութեան արարքին, որով անոնք ձերբակալուած են։ Քննութիւնները առաջ կը տարուին։

ԷՄԻՐԿԵԱՆԻ մէջ փռապան Աստուատուր աղայի թապլաքեարը՝ Դուրչայեցի Արթին Սարգիսեան, ուրբաթ գիշեր ժամ 3ին Էմիրկեանէն Սթէնեայ տանող ծովեզերքին վրայ Թօփմաք անուն տեղը վիրաւոր գտնուեցաւ. կռնակի վրայ պառկած էր եւ միայն շունչ մը կ՚ելլէր։ Ոստիկանները հասնելով դեղարան մը տանիլ ուզեցին, բայց ճամբան մեռաւ, առանց բառ մը կարենալ արտասանելու։ Մարմինը Պոյաճը գիւղի Հայոց եկեղեցին տարուեցաւ։ Հոն բժշկական քննութեամբ հաստատուեցաւ թէ մահը յառաջ եկած է գլխուն ձախ կողմէն հատու գործիքով բացուած վէրքէ մը։ Ոստիկանութիւնը խուզարկութիւն կը կատարէ հեղինակը կամ հեղինակները գտնելու համար։ Արթին ուրբաթ օրը Սթէնիա գացած էր պարտքեր գանձելու համար. հինգ-վեց ոսկի հաւաքելով իրիկուան դէմ փուռը կը դառնար ծովեզերքի ճամբով։ Տասներհինգ տարիէ ի վեր կը ծառայէր այդ փուռին մէջ։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ.— 4 առ հարիւր օսմ. քոնսոլիտէ պարտաթուղթի տէրերուն կը ծանուցուի թէ նոյն պարտաթուղթերէն պայմանաժամը 1904 մարտ 1/14ին աւարտող թիւ 28 կտրօնին, ինչպէս նաեւ փետր. 1/14ի վիճակահանութենէն ամորթի ելլողներուն փոխարժէքը պիտի վճարուի 1904 մարտ 1/14էն սկսեալ Օսմ. Պանքային կողմէ, Բարիզի, Լոնտոնի եւ Կ. Պոլսոյ մէջ, ինչպէս նաեւ նոյն Պանքային Պերլինի, Ֆրանքֆորթի եւ Ամսթէրտամի գործակալութեանց կողմէ։ 1–5

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գուրպան Պայրամի տօնին առթիւ Ս. Պատրիարքը նախընթաց օր Կայս. Պալատ երթալով, Ա. սենեկապետ Բարձր. Հաճի Ալի փաշայի միջոցաւ շնորհաւորական ուղերձ մը մատոյց յառ Կայս. Գահոյից։ Ընդունելութեան սրահին մէջ կը գտնուէին Յունաց եւ Հայ-Հռոմէականաց պատրիարքները, Պուլկարաց Էկզարքը եւ միւս բոլոր հոգեւոր պետերը, որոնք այս առթիւ շնորհաւորական ուղերձներ մատուցին։ Հաճի Ալի փաշա յառ Կայս. Գահոյից մատուցանելէ յետոյ այդ ուղերձները, Ն. Կայս. Վեհափառութեան բարեւները հաղորդեց Ս. Պատրիարքին եւ միւս հոգեւոր պետերուն։ Ն. Սրբազնութիւնը յետոյ այցելութիւն տուաւ պալատական բարձրաստիճան պաշտօնատարներու, Ա. Քարտուղար Թահսին փաշայի, Բ. Քարտուղար Իզզէթ փաշայի, Բ. սենեկապետ Նուրի փաշայի եւայլն։ Ապա այցելեց Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Սպարապետ փաշային եւ Նշան Թաշիի կողմը բնակող աւագանիին։ Նոյնպէս այցելեց Դատական ու Ներքին գործոց նախարարներուն։ Ն. Սրբազնութիւնը երէկ ալ Պոլսոյ կողմը անցնելով շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Շէյխ-իւլ-Իսլամ էֆ.ին, Պարսից դեսպանին եւ ուրիշ պաշտօնական անձերու։ Երեկոյին Մայր եկեղեցւոյ մէջ Մեծ-Պահքի առաջին քարոզը խօսեցաւ։

— Ս. Էջմիածնէն կը հեռագրեն Ս. Պատրիարքին թէ վերջին անգամ եպիսկոպոսաց կողմէ եկեղեցական գործոց նկատմամբ ղրկուած գիրը հասած է Մայր Աթոռ։

— Տ. Վահրամ արքեպ. Ս. Պատրիարքին տեղեկացուցած ըլլալով որ Մեծ-Պահոց եւ յառաջիկայ տօնական օրերու առթիւ Պէշիկթաշի եւ Օրթաքէօյի եկեղեցիները միանգամայն չպիտի կրնայ գտնուիլ, եւ թէ իր անձնական տկարութիւնն ալ թոյլատու չէ այս երթեւեկութեանց, Պէշիկթաշի եկեղեցւոյն մէջ վարդապետի մը ներկայութեան պէտքը զգացուցած էր։ Ս. Պատրիարքը Տ. Եղնիկ Վ. Պապազեանի յանձնարարեց Մեծ-Պահոց եւ Զատկի առթիւ պաշտօնավարել Պէշիկթաշի եկեղեցին։

— Բարեսէր անձ մը, Գէօքմէյտանցի Զաքար էֆ. Գրիգորեան, որ 2000 ոսկի արժողութեամբ տուներ եւ խանութներ կտակած էր Ազգ. Հիւանդանոցին, եւ մաս մըն ալ Նարլըգափուի եկեղեցւոյն եւ Սամաթիոյ Աղքատախնամին, երէկ աւանդեր է իր վերջին շունչը։ Յուղարկաւորութիւնը պայծառ հանդիսաւորութեամբ կը կատարուի այսօր Սամաթիոյ մէջ։

—Տնտեսական Խորհուրդը ուրբաթ օրը գումարուեցաւ ատենապետութեամբ Ասլանեան Գէորգ էֆ.ի եւ հետեւեալ տնօրինութիւնները ըրաւ.—1. Խորհուրդը նկատելով որ մայրաքաղաքիս Թաղ. Խորհուրդներէն 24ին կողմէ ղրկուած են ցարդ իրենց մատակարարած եկեղեցեաց եւ վարժարանաց կահացուցակները եւ կալուածոց վիճակացոյց պատկերները, որոշեց ազդուապէս յանձնարարել մնացեալներուն՝ որպէս զի փութացնեն իրենցմէ պահանջուած ցուցակներն եւն։ 2. Գանտիլլիի Թաղ. Խորհրդոյ ատենապետ Գրիգոր էֆ. Միւհէնտիսեան, հրաժարական մատուցած էր՝ անձնական գործով Պոլսէն մեկնիլ ստիպուած ըլլալուն հետեւանօք։ Խորհուրդը՝ որոյ նկատառմանը յանձնուած էր խնդիրը, որոշեց յանձնարարել յիշեալ Թաղ. Խորհրդոյ, որպէս զի հրաժարելոյն տեղ յարմար ընտրելի մը ներկայացնէ, եւ անդամակիցներէն յարմարագոյն ատենապետ ընտրելով տեղեկագրէ Ս. Պատրիարք Հօր ի հաստատութիւն։ 3. Կեդր. համարատուութեան կողմէ մատուցեալ յայտագիրներուն վրայ՝ Խորհուրդը զբաղեցաւ Մայր եկեղեցւոյ Դպրաց Դասուն, ինչպէս նաեւ Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ Նախորդ Թաղ. Խորհրդոյ մատակարարութեան հաշիւներու քննութիւններովը։ 4. Խորհուրդը զբաղեցաւ նաեւ Կեդրոնական Սնտուկի հաշիւներովը, եւ որոշեց յանձնարարել Ելեւմտից Դիւանի անդամ պատրաստել Պատրիարքարանի Սնտուկին անցեալ 1903-1904 տարեշրջանի մատակարարութեան հաշուեկշիռը եւ ներկայել Խորհրդոյ յառաջիկայ նիստին։ 5. Ակնայ Բինկեան գիւղի եկեղեցւոյն Պոլսոյ կալուածոց նորակազմ հոգաբարձութեան պաշտօնին եւ նախորդին հաշուոց մասին Վիճակին առաջնորդարանէն ուղղեալ գիրը՝ Խորհրդոյ որոշմամբ յանձնուած էին ժողովական Տանձիկեան էֆ.ի ուսումնասիրութեան։ Յիշեալ էֆ.ին մէկ յայտագրին վրայ՝ Խորհուրդը ուշադրութեան առաւ խնդիրը, եւ ընդունելի գտնելով Տանձիկեան էֆ.ի կարգադրութիւնը եւ առաջարկութիւնը, որոշեց խնդրել Ս. Պատրիարքէն անոր գործադրութիւնը։ 6. Խորհուրդը լսեց քննիչ էֆ.ներու կողմէ հաղորդուած տեղեկութիւնները՝ Կէտիկ-Փաշայի եկեղեցւոյ վերաբերեալ հողային, շինուածական, կտակային եւ կալուածական խնդրոց մասին իրենց կատարած տեղական քննութեանց եւ կարգադրութեանց նկատմամբ եւ որոշեց սպասել արդեանց, ըստ այնմ կարեւորը տնօրինելու համար։

ԵԴԵՍԵԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Թեմական այցեր.— Գերմանական որբանոցը.— Մայրապետի մը նուէրը։

ԵԴԵՍԻԱ, 4 Փետրուար 1904

Առաջնորդ հայրը՝ որ Եդեսեան Եփրատամերձ թեմերուն այցելութեան գացած էր քանի մը շաբաթ առաջ՝ երէկ քաղաքս վերադարձաւ։ Վերջերս առնուած տեղեկութիւններէն ալ կը հասկցուի թէ Նիզիպ Ասանի մէջ, ուր Ֆրանչիսկեանները աղօթատուն եւ դպրոց հաստատել կ՚ուզէին քօղարկուած տեղին Հայերուն մէկ նամակին դիմումէն՝ ո՛չ եւ է փոփոխութիւն մը առաջ չէ եկած։ Տ. Անանիա վարդապետ միեւնոյն ատեն Հալէպի մէջ գտնուած է Այնթապի Ֆրանչիսկեանց պետին հետ, որ ի վերջոյ պատրաստուեր է մեկնիլ ձեռնունայն։ Շնորհակալութեան արժանի է Նիզիպի տեղացի Միւտիրին՝ Սալիհ էֆէնտիի ընթացքը —որուն հետ այցելութիւններ փոխանակած է Առաջնորդ հայրն— իր մասին ալ օգնած ըլլալով՝ որ տեղին Հայոց կրօնական կացութեան մէջ օտարամուտ փոփոխութիւններ առաջ չգան։ Նիզիպի ազգայինները որ հիմա, շնորհիւ Ազգ. Պատրիարքարանի, նպաստընկալ դպրոց մըն ալ ունին, սիրով համակերպած են եղած կարգադրութեանց ու ետ առած են երբեմն Հռոմէականաց տրուած խոստումը։ Սալիհ էֆէնտի՝ նոյն իսկ խոստումներ տուած է Առաջնորդին՝ դիւրացնելու համար հայ հոգեւորականի մը պարտաւոր գործը Նիզիպի մէջ։

⁂ Ինչպէս տարիներ առաջ յիշած ունինք՝ տեղւոյս գերմանական որբանոցը՝ որ բազմաթիւ երկսեռ տղաներ կը պատսպարէ, մեր եկեղեցիին կալուած եղող խանին մէջ վարձքով հաստատուած է չորս տարիէ ի վեր։ Իսլամական 1321 թուականին հետ՝ նոյն քառամեայ վարձակալութեան շրջանն ալ լրանալու մօտ ըլլալով Առաջնորդարանի ու գերմանական հաստատութեանց տնօրէնին միջեւ վերջերս գոյացած նոր համաձայնութեան համեմատ՝ 1322 թուականի մուտէն Մուհարրէմ ամսէն սկսած՝ նոյն պանդոկը դարձեալ չորս տարուան պայմանաժամով վարձու պիտի տրուի Որբանոցի Տնօրէնութեան, որ այս անգամ յանձն առած է տարեկան վարձքին վճարել 120 օսմ. ոսկի, մինչ առաջ 116 օսմ. ոսկի կը վճարէր։ Այս գումարը տարուէ տարի կը գործածուի մեր համայնքին կրթական եւ այլ անհրաժեշտ պէտքերուն։

⁂ Երուսաղէմի Միաբանութեան շրջանակէն՝ բարեպաշտօն Թագուհի մայրապետ Պէօրէկեան հաճած է քաղաքիս Ս. եկեղեցին նուիրել 1 շուրջառ, 1 փորուրար եւ զոյգ մը բազպան, որոնց արժէքը 12 ոսկիէն պակաս չէ։ Շնորհակալութեամբ կը յիշենք բարեսիրտ մայրապետին եկեղեցապատկան նուէրները, որոնք այս անգամ քաղաքս ղրկուած են Կիլիկիոյ Կաթողիկոսարանին միջոցաւ։

Գ. Կ. Ո.

ՄՆԱԿԵԱՆ ԷՖ. ՈՂՋ

Ուրախութեամբ կը ծանուցանենք, թէ դերասանապետ Մնակեան էֆ.ի մահուան լուրը, զոր տեղական բոլոր թերթերու հետ մենք ալ հրատարակած էինք շաբաթ օրը, սխալ եւ անհիմն է եղեր բոլորովին։ Օսմ. Թատերախումբին պետը ողջ առողջ է եւ Պրուսայի մէջ կը շարունակէ իր ներկայացումները։ Նոյն իսկ շաբաթ գիշերը, երբ Պոլսոյ մէջ ընդհանուր խօսակցութեան նիւթ էր իր անակնկալ մահը եւ ամէն դասակարգի ընկերութեանց մէջ անկեղծ ցաւով կը յիշուէր բազմավաստակ դերասանապետին կորուստը ինք՝ Մնակեան էֆ.ն՝ Պրուսայի թատրոնին մէջ իր խումբին հետ կը ներկայացնէր Մուրացկան կինը թատերգութիւնը։

Այս ցաւալի եւ անհիմն լուրին հրապարակութենէն միակ յիշատակ մը պիտի մնայ Մնակեան էֆ.ին, — համակրանքի այն ընդհանուր արտայայտութիւնը զոր Պոլսոյ մամուլը փութաց ընել՝ առաջին տպաւորութեան տակ իսկ, պատրաստուելով հրատարակելու ընդարձակ ուսումնասիրութիւններ եւ կենսագրականներ՝ ի պատիւ անոր յիշատակին։ Իր «վերկենդանութիւն»ը նոր հմայք մը կուտայ իր անունին եւ հաճոյքով կը սպասենք զինքը ողջունելու Պոլսոյ մէջ եւ ծափահարելու իր ներկայացումները։

Երէկ առաւօտ, Օրթագիւղի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյն մէջ հանդիսաւորապէս կատարուեցաւ Տիկին Տիրուհի Յ. Թօքաթլեանի յուղարկաւորութեան հանդէսը՝ նախագահութեամբ Տ. Մեսրոպ արքեպիսկոպոսի, որուն շուրջը կը գտնուէին Տ. Վահրամ արքեպիսկ. Մանկունի եւ Տ. Գէորգ եպիսկ. Սրէցեան, երկու վարդապետ եւ բազմաթիւ քահանաներ։ Եկեղեցին լեցուած էր յուղարկաւորներու ստուար եւ ընտրեալ բազմութեամբ մը, նոյն իսկ հեռաւոր թաղերէ եկած, իրենց ցաւակցութիւնը յայտնելու հանգուցելոյն ամուսնոյն՝ Յակոբ էֆ. Թօքաթլեանի եւ որդւոյն՝ Նիկողոս էֆ. Թօքաթլեանի, Ա. քարտուղար Բերայի պատժական ատեանին, որուն ինչպէս նաեւ ուրիշ դատարաններու հայ անդամներ ներկայ էին՝ ի նշան վշտակցութեան եւ համակրանաց։

Արարողութեանց աւարտումէն ետքը, դագաղը հանդիսաւոր թափօրով հանուելով տաճարէն առաջնորդուեցաւ եկեղեցւոյ դուռը, ուսկից մեռելակառքով փոխադրուեցաւ գիւղին գերեզմանատունը։ Թաղումէն ետքը, եկեղեցական դասը ինչպէս նաեւ բոլոր յուղարկաւորները Թօքաթլեանց ծովեզերեայ բնակարանը երթալով, ցաւակցական այցելութիւն տուին։

Յակոբ էֆ. Թօքաթլեան եւ իր որդին Նիկողոս էֆ. Թօքաթլեան իրենց խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնեն այն բոլոր ազգականներուն եւ բարեկամներուն որոնք հաճեցան ներկայ գտնուիլ իրենց հանգուցեալ ամուսնոյն եւ մօր ՏԻԿԻՆ ՏԻՐՈՒՀԻ ԹՕՔԱԹԼԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան, եւ իրենց ցաւակցական զգացմանց հաւաստիքը արտայայտեցին այս տխուր առթիւ։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Յառաջիկայ կիրակի, Բերայի Թէբէ Պաշիի քաղաքապետական թատրոնին մէջ փայլուն ցերեկոյթ մը պիտի տրուի Օսմ. դաշնակախումբին կողմէ

Ի ՆՊԱՍՏ
Պ. ԹՈԼԱԵԱՆԻ

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՓԼ)

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ, 28 փետր.—Օրէնքներու հաւաքածոյ մը որ այսօր հրատարակուեցաւ, կը պարունակէ Ռուսիոյ հետեւելիք ընթացքը՝ որքան ատեն որ պատերազմը շարունակէ Ճաբոնի հետ։ Միանգամայն կը պարունակէ կարգ մը տրամադրութիւններ չէզոք վաճառականութեան համար, ուր մասնաւորապէս ըսուած է թէ չէզոք դրօշ մը կրնայ պաշտպանել թշնամիին ապրանքները, բաց ի պատերազմի արգիլեալ նիւթերէ։

ՍՈՒԷԶ.— Ռէօթէր ստոյգ աղբիւրէ առնելով կը ծանուցանէ թէ ռուսական մարտանաւեր Սուէզի ծոցին մէջ բռներ են անգլիական երկու շոգենաւ եւ Նորվէկիան շոգենաւ մը՝ ածուխ բեռցած։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Ստէսսէլ զօրավարը կը հեռագրէ Բորթ-Արթուրէն թէ փետրուար 27ի գիշերը հանգարտութիւն կը տիրէր եւ թէ ճաբոնական նաւարամիդը Բորթ-Արթուրի մօտ կը գտնուէր։

— Բեդերսպուրկ հասած լուրեր կը ծանուցանեն չինական զինուորներու շարժումները Լիաօ գետին արեւմտեան կողմը։ Ռուսական հեծելազօրքեր Քորէա մտեր են, ուր ժողովուրդը բարեկամական տրամադրութիւններ ցոյց կուտան Ռուսներուն նկատմամբ։

— Հեռագրական ռուս գործակալութիւնը կը ծանուցանէ երէկուան թուականով թէ Նալուէն Չինացիներ լուր կուտան որ ռուսական յառաջապահներէն հեծելազօրքեր Քորէա մտեր են։ Նալուէն երկու հարիւր վերստ հեռուն ընդհարում մը կատարուեր է ճաբոնական գումարտակի մը հետ որ ետ մղուեր է։ Ճաբոնները իրենց եոթն թողուցեր են իրենց ձիերը զորս Խազախները գրաւեր են։ Լինէվիչ զօրավարը իսկոյն թեթեւազօրք հեծելազօրներ ղրկեր է, Քորէայի հիւսիսային կողմը հաստատուելու համար։

— Մանչուրիոյ հարաւային մասին մէջ անդորրութիւն կը տիրէ։ Օրը քանի մը անգամ զինուորներ կը ժամանեն։ Չինական ժողովուրդը հանգարտ կը մնայ եւ առանց դժուարութեան ուտելիք ու ձի կը ծախէ Ռուսներուն։ Չինական իշխանութիւններն ալ բարեկամական ընթացքի մը կը հետեւին Ռուսներուն հանդէպ։

ԹՈՔԻՕ.— Ռուսական հեծելազօրքերու խումբ մը Բինկ-Եանկի մօտ հասաւ, բայց ճաբոնական հետեւակներուն կողմէ ետ մղուեցաւ։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Նովոյէ վրէմիա կը հերքէ այն լուրը թէ սիպերիական երկաթուղիին տարած զինուորները խաշտանգուած ըլլան։

ԻՐԲՈՒԹՍ.— Երէկ աւարտեցաւ Պայքալի սառոյցներուն վրայ երկաթ գիծերու զետեղումը։ Մէկ եզերքէն միւսը կառախումբով պիտի երթացուի՝ ձիերէ քաշուած։ Երեքշաբթի պիտի սկսի։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ԼՈՆՏՈՆ, 28 փետր.—Թոքիոյէն կը հեռագրեն թէ Ճաբոնները տակաւին կը շարունակեն Բորթ-Արթուրի պաշարումը։

—Բոլորովին սխալ է այն լուրը թէ Անգլիա իր միջնորդութիւնը պիտի առաջարկէ Ռուսիոյ եւ Ճաբոնի։

ՓԱՐԻԶ.—Պետերսպուրկէն ոեւէ հեռագիր չհաստատեց այն լուրը թէ Ռուսերը պաշարած ըլլան Տալնին։

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.—Սթարք ծովակալը ռուս կառավարութեան հաղորդեց ռուսական յաղթանակի մը լուրը, որ սա է.—«Մթութենէն օգտուելով ճաբոնական նաւատորմը լրիկ մօտեցաւ Բորթ-Արթուրի։ Առջեւէն կու գային երկու թորփիլանաւեր որոնք նաւահանգիստին մուտքին մէջ պիտի խրէին՝ անցքը արգիլելու համար։ Ռուսական նաւաբաժինը, իր ելեկտրական զօրաւոր լուսարձակներուն շնորհիւ, տեսաւ ճաբոնական երկու թորփիլանաւերը որոնք տակաւին հեռուն էին։ Ռուս նաւերը իսկոյն սկսան կրակ ընել եւ երկու թորփիլանաւերը ընկղմեցին ծովին բացերը։ Ճաբոնական ուրիշ նաւաբաժին մը, թորփիլանաւերէ բաղկացած, յարձակեցաւ ռուսական մարտանաւերուն վրայ որոնք պատերազմի համար պատրաստուած էին։ Ռուսական նաւերուն նշանառութիւնը այնքան ճիշդ կատարուեցաւ որ ճաբոնական չորս նաւեր ընկղմեցան։ Ճաբոնական միւս նաւերը հեռացան խառնակ վիճակի մէջ։ Առաւօտ ծովը ծածկուած էր բեկորներով։ Սթարք ծովակալը յաղթանակը մասնաւորապէս կը վերագրէ Ռեթվիզանի թնդանօթներուն գերազանցութեանը։ Այդ մարտանաւն էր որ Բորթ-Արթուրի առաջին ճակատամարտին մէջ վնասուեցաւ։ Այս լուրը մեծ խանդավառութիւն առաջ բերաւ ռուս ժողովուրդին մէջ։»

ՇԱՆՂԱՅ.— Չինաց արտաքին գործոց նախարարը հաւանեցաւ ռուսական Մանճուր մարտանաւին Շանղայ մնալու, պայմանաւ որ զէնքը քակուի եւ կաթսան մարուի։

ԼՈՆՏՈՆ. — Արտաքին գործոց խորհրդականը յայտարարեց Երեսփ. ժողովին մէջ թէ Շանղայի անգլիական հիւպատոսը բնաւ չէ մասնակցած՝ Մանճուրի հեռացմանը մասին,

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ. — Խարքովի Հրեաները յանձնաժողով մը կազմեցին հանգանակութիւն կատարելու ռազմական իրեղէններ գնելու եւ Կարմիր Խաչին օգնելու համար։ Յանձնաժողովը 42,300 րուպլիի առաջին գումար մը տուաւ. նաեւ յայտարարեց թէ Հրեաները պատրաստ են իրենց բոլոր ունեցածը զոհել Ռուսիոյ օգուտին համար։ Լիպաւայի եւ Մոհիլէֆի Հրեաները 4000 րուպլի հանգանակեցին նոյն նպատակով։

— Մաքսիմով դնդապետին աղջիկը Ծայրագոյն Արեւելք կ՚երթայ իբրեւ զինուոր ծառայելու։

— Մեչէրսքի իշխանը Կռաժտանինի մէջ բուռն յօդուած մը կը հրատարակէ Անգլիոյ դէմ զոր ներկայ դէպքերուն համար պատասխանատու կը նկատէ, ըսելով որ բոլոր Ռուսերը պատրաստ են ամէն զոհողութիւն ընել՝ կայսեր կողմէ տրուելիք առաջին նշանի մը վրայ՝ պատժելու ժառանգական միակ թշնամին։

ՏՈՔԹ. Ս. ԹԻՐՔԵԱՆ

Շատ տարիներ յաջողութեամբ բժշկութիւն ըրած եւ մեծ փորձառութիւն ստացած ըլլալով այս անգամ Իզմիր հաստատուած է։ Կը բնակի Հայոց Թաղին մէջ, մեծ փողոց, թիւ 43 տունը։ Խնամքով կը դարմանէ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ եւ կը կատարէ վիրաբուժական ու մանկաբարձական գործողութիւններ։ Ամէն օր ձրիապէս կը դարմանէ աղքատները, ինչպէս նաեւ ուրբաթ կէսօրէն վերջ դիմող բոլոր հիւանդները։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 14 Փետրուար

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Օ. Ո.	84	39
Ամէնէն բարձր գին	»	85	22
Ամէնէն վար գին	»	84	30
Ռումէլիի Երկաթուղի զօգ.	Ֆր.	109	75
Ամէնէն բարձր գին	»	110	75
Ամէնէն վար գին	»	108	25

ԲԱՑՈՒՄ 16 Փետրուար

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միացեալ	Փ. Կ.	85	03
Ռումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	110	—
Շիրքէթի Խայրիէ		20	—
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Յունական պանքա		439	50
Տէրքօս		252	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	50
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		5	80
» ժուիսանս		1	45
» պարտաթուղթ		480	—
Քարուափ Կ. Պոլսոյ		502	—
Թրանսվալ		86	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Եժիբսիէն Ա		271	50
» » » Բ		269	—
Լավրիոն		55	—
Անատոլուի երկաթուղի բաժնեթուղթ		10	82
« պարտաթուղթ «		515	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	110	02 1/2
Փարիզ » »	Ֆր.	22	87 1/2
» » » չէք	»	—	—
Պերլին անտոկոս չէք	մարք	18	63
Վիէննա չէք	ֆիօր.	21	86

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	19
Անգլիական ոսկի	»	110	01
Բոլ Էմբէրիալ	»	90	10
Քրիմից	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	04
Մէթալիք	»	—	—
Րուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	6	64

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 27 Փետրուար

Անգլիական Քոնսոլիտէ		86	43
Միացեալ պարտք բաց		77	12
փակ		77	25
Օսմանեան Պանքա		14	63
Թուրքական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		39	—
» Մոնոփոլ		49	50
Պուլկարական 1888		82	—
Եժիբթէն իւնիֆիէ		102	37
Դոմինեալ		103	—
Թրանսվալ		2	31
Ալթըն երկաթուղի		14	—
Փոխանակագիր		25	37 1/2

ՓԱՐԻԶ, 27 Փետրուար

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		95	37
Միացեալ պարտաթուղթ բաց.	Ղրշ.	78	35
փակ.	»	78	37
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	581	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	112	—
Օսմ. մաքսատուն	»	432	—
Օսմ. Ռէժի	»	324	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	412	—
Րիօ Թինթօ	»	1070	—
Իտալական Ռանթ	»	99	35
Սպանիական արտաքին	»	76	80
Թրանսվալ	»	86	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	165
Դ ամագէք	»	—	—

ՎԻԷՆՆԱ, 27 Փետրուար

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	240	40
Ռումէլի երկաթուղի	»	116	—
Օսմ. Ռէժի	»	—	—

ՊԵՐԼԻՆ, 27 Փետրուար

Միացեալ պարտաթուղթ	ֆր.	76	30
Ռումէլի երկաթուղի	»	119	75
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	101	
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	»	20	315

ՊՐԻՒՍԷԼ, 27 Փետրուար

Միացեալ պարտք		77	63
Ռումէլի երկաթուղի		110	25

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
388 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 388
ԽԱՆԻ ԳԱՐՔԵՋԱՏԵԱՆ ՎՐԱՅԻ ՅԱՐԿԸ
(Քիլա Զգաւքենեաց դէմը)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, դէմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամածութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Ձմեռները կիրակի օրերն ալ, (մինչեւ կէսօր) ինչպէս նաեւ ամէն օր, (մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ՚ընդունին։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.— Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ հանրութեան թէ՝ 1904 Մարտ 1էն սկսեալ հարիւրին երկու տոկոս պիտի վճարուի Օսմ. Փոփոխեալ Միացեալ Պարտքի (Dette ottomane convertie Unifiée) առժամեայ պարտաթուղթերուն կցուած կտրօնին վրայ։ Այդ տոկոսը կտրօններուն վրայ նշանակուած բոլոր քաղաքներուն մէջ, պիտի վճարուի մինչեւ 3/13 Օգոստ. 1904, իսկ անկէ վերջը՝ միայն Պոլսոյ մէջ։

12/25 Փետր. 1904 1–6

* * *

Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութիւնը շերամաբոյծներուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ այն ազդեցութեան վրայ զոր այս տարուան մեղմ ձմեռը կրնայ ընել շերամահունտերուն վրայ։ Որովհետեւ կանխահաս ծուելքէ (հունտերուն ելլելը) մը կը վախցուի, մասնաւորապէս կը յանձնարարէ շերամաբոյծներուն՝ կլիմայական այս բացառիկ պայմաններէն առաջ գալիք ցաւալի կորուստներուն առաջքը առնել, մինչեւ ծուելքի եղանակը խնամով պահելով իրենց հունտերը՝ ջերմութենէ եւ խոնաւութենէ զերծ մասնաւոր տեղերու մէջ։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
12/25 Փետր. 1904/1319 1–12

ԹԷՐԶԻ
Օ. ՍԱՐԸԵԱՆ

Պէյ Օղլունտա Ճատտէի Քէպիրտէ Ֆըրանսըզ սէֆարէթխանէսի գարշըսընտա 370 նումէրօլու աբարթըմանտա։

Պու քերրէ Եվրոբատան սոն մօտա էնվայի Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ գումաշլարը ճէլպ իթմիշ օլտուղընտան վէ զայէթ պիչիմլի վէ էհվէն ֆիյաթլա էլպիսէ իմալ օլընտըղընտան րիայէթլու մուշթէրիլէրէ իլան օլունուր։

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
ԷԹԻԷՆ Ժ. ԲՍՄԱՃՕՂԼՈՒ
Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, թիւ 2

Սոյն դրամատունը սեղանաւորական ամէն կարգի գործեր կը կատարէ, չէքեր կը հանէ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն եւ արտասահմանի վրայ կտրօններ կը գանձէ, փոխանակագիրներ կը վճարէ, դրամարանի գործողութիւններ կը կատարէ ամէն տեսակ արժէթուղթերու գնում եւ վաճառում կ՚ընէ, վիճակահանութեան, արժէթուղթերու ստուգութիւնը ձրի կը կատարէ, եւայլն։

Յանձնարարեցի իմ հիւանդներուս որ ինֆլիւէնցային հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին եւ նմանօրինակ ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Քրոնտորֆի հանքային ջուր, եւ լաւագոյն արդիւնքը ձեռք բերի։
ՏՈՔԹ. ՍԹԵՔՈՒԼԻ

ՅՕԴԱՑԱՒ եւ ՅՕԴԱՏԱՊ

Յօդատապային բոլոր հիւանդութիւնները, ինչպէս գլխու ցաւ, ջղացաւութիւն, մէջքի ցաւ, կոնակի ցաւեր եւ ծունկերու ցաւեր արմատական կերպով կը բուժուին ԿՈՏԻՆԱՅԻ դարմանով։

Ամբողջ Թուրքիոյ համար ներկայացուցիչ Տ. Գ. ՏԱՎԻՏՕ եւ Ընկ., Դավաֆեան խան Թիւ 5։

ԱՊԱՀՈՎ ԲՈՒԺՈՒՄ
ԿՈՏԻՆԱՅԻ ԸՄՊԵԼԻՈՎ
Պատրաստուած Աւստրիոյ-Հունգարիոյ կայսերական-արքայական համալսարանի տարրաբաններէն
Ռ. ԵՒ Ժ. ԿՈՏԻՆԱՅԻ կողմէ

Կը գտնուի նաեւ Վիէնայի Գասպարեան էֆ.ի դեղի մթերանոցը եւ բոլոր գլխաւոր դեղարանները։

Դեղատուները երեք շիշէն պակաս չի ղրկուիր

Դեղատուներու համար կը փնտռուին պատուաւոր եւ գործունեայ գործակալներ, խիստ նպաստաւոր պայմաններով։

---

65 ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ
ԱԼՔՈԼ ՏԸ ՄԱՆԹ
ՏԸ ՌԻՔԼԷՍ
RICQLÈS
ՄԻԱԿ ՃՇՄԱՐԻՏ ԱԼՔՈԼ ՏԸ ՄԱՆԹ
ԸՆԴԴԷՄ ՍՐՏԻ, ԳԼԽՈՒ, ՍՏԱՄՈՔՍԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ԵՒ ԱՆՄԱՐՍՈՂՈՒԹԵԱՆՑ
կը բուժէ նաեւ հարբուխը եւ ցրտառութիւնները

Այս դեղէն քանի մը կաթիլ լեցնելու է տաք ու շաքարախառն ջուր կամ կաթ պարունակող գաւաթի մը մէջ ու խմելու է։

Ակռաներու եւ արդուզարդի համար շատ լաւ է. նաեւ համաճարակներու դէմ իբր նախազգուշական միջոց կը ծառայէ։

ԿԵՂԾԵՐԷՆ ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ
ՌԻՔԼԷՍ ԱՆՈՒՆԸ ՊԱՀԱՆՋԵԼ
ԱՆՄՐՑԵԼԻ
ԱՆԴԱՄ 1900Ի ՓԱՐԻԶԻ ԺԻՒՐԻԻՆ
Ամէն դեղարաններու մէջ կը ծախուի
8—14

ԱՄԷՆՈՒՆ ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆԸ ԱՊԱՀՈՎՈՒԱԾ

Ջղացաւութիւն, կէս գլխացաւ, քնահատութիւն, էնֆլիւէնզա եւ ամէն ջղային հիւանդութիւն, ապահով բուժում կը գտնեն տօքթէօր ԴԸԼԻՕՆԷԼԻ հակաջղացաւական դեղահատներու միջոցաւ։ Գին, տուփը գրացուցակին հետ, 3 ֆրանք, բոլոր դեղավաճառաց քով կը գտնուի։ Մթերանոց, Տօքթէօր Դոռնէ եւ ընկ. 75, Պօէսի փողոց, Բարիզ, Կ. Պոլիս, Ճ. Մէզէքի որդիք եւ ընկ. բոլոր դեղավաճառաց քով։ 25—30

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
[illegible] ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Փետր. 29ին Սիռէֆասի, Սեւ ծովէն։
ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ
Մարտ 1ին Սիռէֆասի, ուղ. Մարսիլիա։

Ա. կարգ	Բարիզի	համար	200	Ֆր.
»	» Մարսիլիոյ	»	160	»
Բ.	» Բարիզի	»	150	»
»	» Մարսիլիա	»	120	»

Ճամբու ուղղակի Բարիզի համար։

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Բ. կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարաքէօյ 516 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ [illegible]

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքդորիան	10500	Ֆլավիա	3500
Արմէնիան	10500	Էճիբշիըն	3500
Քէսդրիան	10500	Արկօ.ըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գոլօմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճորճիան	8000	Անատոլիան	2500
Պասդոնիան	8000	Ալգաշիըն	2500
Իպէրնիան	8000	Լէօսիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինիօ	900
Վալօնեան	3700	Օբօրթօ	800
Ֆլամինեան	3700	Լիզպոն	8
Ծասպիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն ալ փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը գրել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՑՈՆՏԻՆ Ղալաթիա, քարափին վրայ, մաքսատան [illegible]

600

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
Ամէն ամիս երկու անգամ կը բանին
Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ.

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէռնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրիա	3229
Քամփանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթօնիա	8845	Փերսիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	218
Օռանիա	7269	[illegible]	16

Սարակուսա շոգենաւը, նաւապետ [illegible], Լիվրբուլէն հոս հասած է ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ ՃՈԼԻ Ե. ՍԻՆԿԸՐ
Joly et Seager
Մէյմէնէթլի խան, թիւ 6, 7, 8. Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

ՊԷՇԻԿԹԱՇԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ՀԻՆ ԵՒ ՆՈՐ ՁԵՒԵՐՈՎ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ
ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՎՐԱՅ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ, Բերա Մեծ Փողոց, թիւ 77

ՓԱՅՏԻ ՎՐԱՅ ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Դուռներ եւ պատուհաններ, զարդական ցցուակներ, մօզայիք տախտակամածներ, եւայլն։

ԽԱՒԱՔԱՐՏԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏՈՒՓԵՐ
ԳՈՒՆԱՒՈՐ ԵՒ ՎԻՄԱՏԻՊ ԼԻԹՈԳՐԱՖՆԵՐՈՒ

Լինեոլիթ

Անկիզելի, անձայն ու առողջապահիկ տախտակամածներ գաւիթներու, քէրասներու յատակներու [illegible], մարմարէ առարկաներով։

ՄԵՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՄԲՈՂՋ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Կեղծերէն զգուշանալ, որոնց հեղինակներուն դէմ ըստ օրինի դատ պիտի բացուի։ Դիմել Պէշիքթաշի գործարանը, Տէրէիչի փողոց։

Լինեոլիթ

Լինեոլիթ

Լինեոլիթ

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին
Կայսերական Իրատեօվ
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892
թուականը
(20 սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին
Կ. ՊՈԼԻՍ ՆԷՆԻ խան, Քարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Պոլսոյ կողմը Օսմ. [illegible] փողոց, Օսմ. Նամակատան դիմաց։

Ենթ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Գ. Ի. Զաւօխ
Մուրպունճիլար Զորլու խան. Թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այն ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։ 194

ՍԻՆԿԷՐ
ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
THE SINGER MANUFACTURING Co.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 400է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուններուն մէջ։

Բերա (1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց Թիւ 343 եւ 343 կրկին
(2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Կալաթա (1. Սինկէր խան Թիւնէլի առջեւ.
(2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս (1. Սուլթան Համամ Թիւ 2
(2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց Թիւ 13։
Սկիւտար Չարշը պօյը, Թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, Թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզօղլուի տունը։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ
ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ
ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ
Զուտ փոխադարձ հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գոյքը՝ Ֆր. 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւնները՝ Ֆր. 34,000,000։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը, եւ որոնց կը պատկանի բոլոր շահերը։ 1901ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ տիեզերական բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ եւ է ընկերութենէ յանձնուած բոլիսներէն աւելի ազատական եւ շահաւոր պայմանագրութիւն է։ յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է ճամբորդութեան, բնակութեան, զինուորական ծառայութեան եւ մինչեւ իսկ պատերազմի տեսակէտով։ Տիեզերական բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխատուութիւններ 3 տարի ապահովագրին վճարելէ յետոյ, տարեկան յետագայ ապահովագրին հաշուոյ տանելու. այս փոխատուութեանց գումարները [illegible] նշանակուած են բոլիսին մէջ. 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերջն շարունակելու առանձնաշնորհումը, յետաձգեալ ապահովագիրները 5 առ 100 տոկոսով հանգերձ վճարելով. մէկ տարեկան ընելէ յետոյ իրաւանց կորուստ չկայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, ինչպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ, առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագիրները։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայմանն ալ ունի, որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել։

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Ընդհ. Գանձապետ
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ
Պոլիս, Հալէպ խան
Վոյվոտա փողոց, Վիքթորիա խան
Ղալաթիա

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

Ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր Ֆրանսական հանրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ այն անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր թուով հատորներով, լուրջ կատարեալ եւ իրականապէս նոր հանրագիտակ բառարան մը։ Ականաւոր գրագէտներէ եւ գիտուններէ շարադրուած, նկատի առած է գիտութեանց եւ հմտութեան ամէնէն վերջին հիմերը, մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի եւ հոյակապ շինուածներու, տարազներու եւ թիթեռներու, երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու եւ տունկերու, սեւ եւ գունաւոր աշխարհագրական քարտէսներ)։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսնոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տետրերով կը հրատարակուի, եւ 1897 Ապրիլ 1էն ի վեր, ամէն շաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Առ նուազն 400 տետր պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կրնան, եթէ նախամեծար համարին, գործը ընդունիլ 10 տետրէ բաղկացեալ անկազմ սեռիներով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով, իրենց հրատարակութենէն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են։

Պայմանաւոր բաժանորդագինը հետեւեալն է. { 190 ֆրանք առանձին տետրերով կամ սեռիներով եւ կամ թղթակազմ հատոր
225 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi-chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանանչ։

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանդաներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անգամ մը, [illegible] մանաւանդ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրուելով ստորագրողը զերծ կը մնայ ապագայ գինի բարձրացումներէ, նոյն իսկ եթէ աւելի պրակներ ալ հրատարակուելու ըլլան։ 587

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ, Մոնբառնաս փողոց, թիւ 17։ Ընթերցողին 16 երեսնոց պրակ մը՝ իբր նմոյշ պիտի ղրկուի ձրիաբար։

Միշտ պահեցէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բընձափոշի

La VELOUTINE
պատրաստուած ՊԻՍՄՈՒԹՈՎ
[illegible] 534
CH^{es} FAY, Perfumista
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի ի Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Գօգօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէբօ	3607	Գօնկօ	2906	Գրոտօնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրօ	775	Մարդէլլօ	3709	Յիբբօ	1735
Արիոսդօ	2271	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1581	Մէրանօ	3557	Սիլվիօ	1193
Գասանօ	1822	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սպէրօ	1200
Գորոնդինօ	1264	Տուրօ	2383	Հորադիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Գրավօ	1076	Տրոպօ	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գըինօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1083	Թօբբօ	3827
Գըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտահօ	5540	Օթօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտորատօ	1520	Ծէնօ	1080	Օնէկօ	4036	Թօրբիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրատօ	1841	Քէլսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլիբրօ	2397	Բալէրմօ	1637	Վասպօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօմօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Զիրակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Ծիպէրօ	1831	Ֆրանկֆուրտօ	4582	Լէբանդօ	2272	Րինալտօ	1563	Ձէտօ	1850
Գլիօ	2697	Գալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1843	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գոլորատօ	4255	Գէտանօ	1243	Լորէնզօ	3191	Րոտէօ	1739		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է,
Գլիօ շոգենաւը. նաւապետ Սընկ։
Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս կը սպասուի.
Հօրէշիօ շոգենաւը, նաւապետ Քրօֆթ, մօտ 3ին։

Դիմել առ գործակալս Տ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՋԸՍ
Թիւ 22–24 [illegible]

COMP. RUSSE
Navigation à Vapeur et de Commerc
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳ ՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ
Յուլիս
Գշ. 17/1 Սեվաստապոլ ժամը 10ին առտուն Տարտանել, Միտիլի, Իզմիր, Քիոս, Թարապլուս-Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։
Եշ. 19/3 Օտեսա ժամը 10ին առտու։
Ուր. 21/5 Մէթէլին, Իզմիր, Փիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առտուն։ Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն։

ՄՕՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի Գօրսոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ կանոնաւոր [illegible]

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
[illegible]	3000	Փիլէ	2500
[illegible]	3000	Նէքթօ	2400
Թէյպոր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Թէպէս	2250
Տարսօս	3000	Մէմֆիս	2000
Օսմանլի	3000	Կառնաք	1500
Մարէօթիս	2500	[illegible]	1500

Դիմել առ Տ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ Ե. ԸՆԿ.
Ուիթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՕՍ Ե. ԸՆԿ.
191 31 Ճէյմս Սդրիթ Լիվրբուլ

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՌՈՒՆԵԱՆ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ
Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1904 Մարտ 1 (Ն. Տ.) երեքշաբթի օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԵԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 222 խառն Առտու ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 221 խառն Իրկն. ժ.	վ.
10	25	Մկն. Էսկի-Շէհիր	Ժմն.	1	25
11	7	» Կէօքճէ Քըզըք	»	12	45
12	5	» Սարայօնիւ Պունար	»	12	3
12	59	» Ալաեունտ	»	11	7
1	41	» Չէքիւրլէր	»	10	23
2	41	» Տէօյէր	»	9	35
3	10	» Ինէօնիւյէ	»	8	50
3	31	» Համամ	»	8	23
3	44	» Կայըքճէօլ համամ	»	8	14
4	31	» Աֆիոն Գարա Հիսար	»	7	43
5	11	» Գէօյիւք Զօպանլար	»	6	50
6	6	» Չայ	»	6	3
6	51	» Իսհագլու	»	5	10
7	15	» Եասըպհան	»	4	45
7	46	» Աք շէհիր	»	4	23
8	18	» Աղարի քէօյ	»	3	43
9	—	» Զավուշճը քէօյ	»	3	5
9	38	» Իլկըն	»	2	33
10	25	» Գատըն-խանը	»	1	39
11	20	» Քէրայ-Ինի	»	12	57
11	52	» Մէյտան	»	12	17
12	52	» Պուլկուր-Պազար	»	11	12
1	30	Ժմն. Գօնիա	Մկն.	10	30
իրկն.				առտ.	

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 122 խառն Առտու ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառք. Թ. 121 խառն Իրկն. ժ.	վ.
12	—	Մկն. Էսկի Շէհիր	Ժմն.	10	—
12	44	» Աք Պունար	»	9	18
1	24	» Ալփու Քէօյ	»	8	46
2	4	» Պէյլիք Ախուր	»	7	58
3	9	» Սարըքէօյ	»	7	1
3	58	» Պիչէր	»	6	4
4	35	» Սաքիլէր	»	5	27
5	9	» Պէյլիք Քէօփրիւ	»	5	—
6	3	» Բօլաթլը	»	4	16
7	21	» Մալը Քէօյ	»	2	49
8	15	» Սինճան Քէօյ	»	1	47
9	—	Ժմն. Էնկիւրիւ	Մկն.	1	—
իրկն.				առտ.	

ԱԼԱԵՈՒՆՏԷՆ ՔԻՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առտու ժ.	վ.	Թ. 324 խառն Իրկն. ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 321 խառն Առտու ժ.	վ.	Թ. 323 խառն Իրկն. ժ.	վ.
1	5	11	15	Մկն. Ալաեունտ Ժմն.	12	30	10	35
1	25	11	35	Ժմն. Քիօթահիա Մկն.	12	10	10	15

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ՊԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 425 խառն Առտու ժ.	վ.	Թ. 424 խառն Իրիկն. ժ.	վ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 426 խառն Իրիկն ժ.	վ.	Թ. 423 խառն Առտու ժ.	վ.
5	36			Մկն. Ատա-Պազար Ժմն.	7	25		
6	54			Ժմն. Համիտիէ Մկն.	7	7		